

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vít Hák

Přestupky na úseku alkoholismu a toxikománie

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Zděnek Fiala, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2017-2018

BACHELOR THESIS

Vít Hák

Offences against drugs and alcohol

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 25. 09. 2018

Vít Hák

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce JUDr. Zdeňku Fialovi, Ph.D., za součinnost při konzultacích, odborné vedení, ochotu a cenné rady, které mi poskytoval v průběhu zpracování bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá přestupky na úseku alkoholismu a toxikománie. Práce se skládá z teoretické a praktické části. Teoretická část je zaměřena na přiblížení problematiky přestupků na úseku alkoholismu a toxikománie. Je v ní uveden stručný historický vývoj k dané problematice. V praktické části je proveden výzkum formou dotazníku mezi občany města Tanvald. Závěr praktické části se věnuje výsledku výzkumu. Pozornost je věnována zneužití omamných látek na úseku silničního provozu, návrhu opatření ke snížení drogových deliktů.

Klíčová slova

Alkohol, droga, lékařské rozbor, ochranná opatření, přestupek, sankce, technický prostředek, trestný čin, závislost.

Annotation

Bachelors thesis deals with the breakthroughs of alcoholism and drug addiction. The Work consists of a theoretical and practical part. The Theoretical part is aimed at approaching the problem of the transition to alcoholism and drug addiction. There is a brief historical development of the subject matter issue. In the practical part research is carried out in the form of questionnaire among the citizens of Tanvald. The practical part is devoted to the abolition of trafficking in road traffic by proposing measures to reduce drug offenses.

Keywords

Alcohol, criminal law, dependence, drugs, medical analyzes, offense, protective measures, sanctions, technical means.

ÚVOD.....	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 HISTORIE NÁVYKOVÝCH LÁTEK.....	10
1.2 Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem.....	15
1.1 Současná právní legislativa na úseku alkoholismu a toxikománie v ČR.....	18
2 OPRÁVNĚNÍ POLICIE ČR.....	21
2.1 Způsoby zjištění ovlivnění alkoholem.....	23
2.1.1 Drogy v ČR.....	29
2.2 Způsoby řešení Policie ČR jízdy pod vlivem.....	30
2.2.1 Držení OPL při sobě a následná prohlídka osoby.....	31
2.3 Laboratorní vyšetření.....	32
2.4 Postup při laboratorním stanovení návykových látek.....	34
3 OPRÁVNĚNÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ.....	37
3.1.1 Správní tresty a ochranná opatření.....	38
3.2 Exkurz do přestupkového řízení a dokazování.....	43
4 PROTIALKOHOLOVÁ A TOXIKOLOGICKÁ PREVENCE.....	44
PRAKTICKÁ ČÁST.....	47
5 PRŮZKUM.....	47
5.1 Statistické údaje počtu přestupkových deliktů.....	47
5.2 Metoda dotazování.....	48
5.3 Stanovení hypotéz.....	49
5.4 Výsledek průzkumu.....	51
ZÁVĚR.....	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	54
SEZNAM ZKRATEK.....	58
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	59

ÚVOD

Cílem bakalářské práce je analyzovat způsob prověřování a odhalování přestupků spáchaných pod vlivem alkoholu a omamných látek. Dále práce poukazuje na právní kvalifikaci řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu, na hranici mezi trestným činem a přestupkem, jakož i na systém správních trestů, přibližuje řešení této problematiky v zahraničí. Téma práce bylo zvoleno s ohledem na dlouhodobé profesní působení autora u Policie ČR, konkrétně na obvodním oddělení v Harrachově a předtím u dopravní policie v Jablonci nad Nisou.

V úvodní části bakalářské práce je přiblížena historie užívání návykových látek s poukazem na negativní důsledky v dopravě. Je zde popsán rozdíl mezi přestupkem a trestným činem, a také uvedena právní legislativa na úseku alkoholismu a toxikománie. Je přiblíženo i trestání v sousedních zemích České republiky. V navazující kapitole je uvedeno, že droga není pouze látka, která negativně působí na lidský organismus, ale jsou zde popsány i její blahodárné a léčebné účinky.

V druhé části bakalářské práce je popsáno oprávnění a postup Policie ČR při zjišťování alkoholu a drog u řidičů, zejména jaké přístroje a metody jsou v současnosti využívány. Zde jsou poukázány hodnoty alkoholu pro přestupek a případný trestný čin, a také hodnoty koncentrace omamných a psychotropních látek ve vztahu k dalšímu zákonnému řešení. Jaký je postup při běžné kontrole osoby, jakým způsobem se dá odhalit osoba, která je uživatelem omamných a psychotropních látek přímo venku, tzv. v terénu. Autor poukáže na lékařské rozborů v případech ovlivnění alkoholem a drogami, jaký je postup při odběru žilní krve a následných laboratorních pokusů a kdo poté zjišťuje, jak moc byl dotyčný řidič ovlivněn danou drogou.

Třetí část pojednává o oprávnění obcí s rozšířenou působností a její zákonodárné opatření, postupy před zahájením správního řízení a jeho průběh, je zde popsáno, jaké sankce je možnost uložit na úseku alkoholismu a toxikománie, co jsou to správní tresty a ochranná opatření.

Ve čtvrté části je popsána prevence a její rozdělení a kdo má hlavní potenciál na šíření prevence. Dále pak organizace, zabývající se danou problematikou na úseku alkoholismu

a toxikománie. I zde má Policie ČR své opodstatnění, protože i ona se zabývá prevencí a je nedílnou součástí v řešení těchto závažných problémů naší společnosti. Národní protidrogová centrála zde hraje nedílnou součást v sestavování prevencí se základními útvary Policie ČR.

Pátá část této práce je zaměřena na průzkum naší společnosti, jak tato vnímá naše okolí a zda se již někdo z dotázaných setkal s danou problematikou buď on sám, nebo někdo z jeho blízkého okolí. Jsou stanoveny hypotézy a jako výstup tohoto průzkumu jsou vypracovány grafy, které procentuálně zobrazují odpovědi dotázaných. Závěrem samozřejmě i výsledné potvrzení nebo vyvrácení hypotéz.

Bakalářská práce vychází zejména ze zákonné úpravy a několika málo interních aktů řízení přestupků na úseku alkoholismu a toxikománie v dopravě, postup Policie ČR ke zjišťování ovlivnění u řidičů. Zákonný postup obcí s rozšířenou působností a jejich pravomocné řešení ve správním řízení. Jsou zde použity postupy z medicínské praxe, sestavení statistických údajů vztahujících se k danému tématu. Závěrem je popsáno, jaké autor navrhuje zlepšení v rámci prevence a v oblasti správního trestání a sankcí.

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE NÁVYKOVÝCH LÁTEK

V historii lidské civilizace jen stěží nalezneme kulturu, která by nevyužívala některou drogu. Droga je každá látka přírodního nebo syntetického původu, která má psychotropní účinek (působí na psychiku, ovlivňuje nějak prožívání nebo vnímání) a zároveň má schopnost vyvolat závislost.¹ Drogy provázejí lidstvo po tisíciletí. Jde o to, s jakým cílem a v jakém dávkování tu kterou látku použijeme. Tatáž látka může být v určitém případě lékem, ve druhém případě potom drogou.²

Jak bude v bakalářské práci více rozepsáno, drogou může být různý rostlinný extrakt, jako například mák, který má ve svých stěnách zelené makovice silně rozvětvenou kulturu mléčnic. Jejich nařezáváním kolem dokola a následným sběrem (oškrabáváním) zaschlého latexu se získá opium. Mezi nejvýznamnější producenty se řadí pěstitelské oblasti takzvaného Zlatého trojúhelníku (Barma, Thajsko, Laos), ale i Zlatého půlměsíce (Írán, Afghánistán, Pákistán)³.

Droga se stala běžnou součástí legend, mýtů, a nakonec i tradic. Ovšem ve většině případů nevyvolávala žádné nepříjemné důsledky, byla obvyklá, byla součástí oné kultury, nevedla k jejímu rozkladu. Droga měla svoji jasně vymezenou úlohu a vědělo se také, jak regulovat její nadměrné užívání. Naši dávní předkové přistupovali k opojným vlastnostem drog většinou s úctou a respektem, jako k božským silám.⁴ Varování před drogami najdeme už v historii starého Egypta. Z historie víme, že mnohé populace a civilizace byly významně oslabeny alkoholem či jinou omamnou návykovou látkou (např. alkohol posloužil i americkým dobyvatelům, domorodce tak oslabili a lehce si je podmanili). Vlastnosti makové šťávy⁵ (opia) byly známy již v neolitu (8 - 5 tis. let př.n.l.),

---

¹ Ostrava, 2009 on-line dostupné z http://www.zsdetska.cz/oskole/preventista/o_drogach.html, 11. 01. 2018

² MIOVSKÝ, Michal. Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium. Praha: Grada, 2008, s. 23. ISBN 978-80-247-0865-2.

³ VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. str. 11, ISBN 80-86231-09-7.

⁴ ŠTÍPEK, Stanislav. *Stručná toxikologie: mechanismy, diagnostika a léčení akutních otrav a látkové závislosti*. Praha: Medprint, 1997. ISBN 80-902036-4-7.

⁵ RIEDL, Ota a Vladimír VONDRÁČEK. *Klinická toxikologie: toxikologie léků, potravin, jedovatých živočichů a rostlin aj.* 5., přeprac. vyd. Praha: Avicenum, 1980.

tisíciletí starou historii má také kokový keř (kokain) a pryskyřice z konopí (hašiš). Nejdříve se drogy používaly k léčení a rituálům, poté jako opojné prostředky (konopí a opium patřili k nejstarším lékům). Od 19. století však začalo masové rozšiřování drog do Evropy a Severní Ameriky (a začaly problémy - závislosti). Se vzrůstajícím obchodem a objevováním „světa“ se rozvíjela i slast přivezených drog. Např. jihoameričtí Indiáni žvýkali koku, aby přežili určitá období svého života, opium bylo součástí meditací čínských filozofů a učenců, halucinogeny hrály významnou úlohu v rituálních obřadech většiny kultur. K prvnímu zneužití opiové šťávy došlo v 19. stol. v Číně. V té době zakázal čínský císař veškerý dovoz a vzniklo pašování opia. V Evropě se opium jako první objevilo ve Velké Británii, kde bylo běžným artiklem v lékárnách. V 19. století již znal civilizovaný svět téměř všechny typy dnešních drog.⁶

Jejich zneužívání se však stalo záležitostí velmi úzkého okruhu dobře ekonomicky situovaných lidí. Drogy se staly masovou záležitostí se vším negativním, co k nim neoddělitelně patří. Pokus o řešení krizové situace vedl koncem sedmdesátých let v USA k vyhlášení tzv. drogové války.⁷ Legální spotřeba drog skončila s mezinárodním jednáním o narkotikách na tzv. opiových konferencích v Šanghaji (1909), Haagu (1912) a Ženevě (1925) a díky drogovým zákonům od poč. 20. stol. začaly dodávat drogy do světa zločinné organizace (např. Cosa Nostra – USA). Proběhly další mezinárodní dohody o odstranění drog v letech 1971 a 1988.⁸ Hlavně v šedesátých letech 20. století v souvislosti s válkou ve Vietnamu a s protesty v USA proti ní vzniklo hnutí hippies, „květinových dětí“. Dochází k nástupu konopných látek a chemické novinky na trhu – LSD. Poptávka po drogách se začala rychle zvyšovat.⁹

V České republice v 19. stol. se velmi rozšířilo kouření tabáku a požívání alkoholu, ti movitější si alkohol kupovali a chudší se spokojili s výrobou vlastní pálenky. Za první republiky se ve vybraných kruzích lepší společnosti objevovalo kouření kokainu. Československo v době socialismu bylo celkem odstrčené od přísunu drog a domácí

---

⁶ PRESL, Jiří. Drogová závislost: může být ohroženo i vaše dítě? 2. rozš. vyd. Praha: Maxdorf, 1995. Medica. ISBN 80-85800-25-X.

⁷ POPOV, Petr. Přehled drog a jejich účinků. Praha: Národní centrum podpory zdraví, 1994. Maják (Národní centrum podpory zdraví), s. 15 a s. 45. ISBN 80-7071-013-6.

⁸ [online] dostupné z: <http://www.rect.muni.cz/drogy/POKUS/casti/history.htm>. [cit. 2018-03-04].

⁹ MAHDALÍČKOVÁ, J. Víme o drogách všechno? 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 12-13. ISBN 978-80-7478-589-4.

konzumenti se spokojili s pochybnými varnami, kde vyráběli podomácku pervitin. Až po roce 1989 se výrazně změnila poměry a drogová situace nabrala na intenzitě. Drogy se začaly nejvíce šířit ve větších městech, v klubech, školách, na ulici. Užívalo je stále více lidí. Nejohroženější skupinou se stala mládež ve věku 15 až 25 let.¹⁰ V této situaci přicházela čím dál tím víc ke slovu drogová mafie, která zřídila celou drogovou síť, od pašování samotných drog, až distribucí k samotným odběratelům. Jako hlava drogového kartelu byl vždy člověk se styky ve vysokých kruzích, jenž měl přístup k finančním prostředkům a docházelo tak i k praní špinavých peněz.¹¹ V následujících letech od roku 1990 se drogy velmi rychle rozšířily po celé republice a začal se na tom stavět velmi výnosný obchod. S požíváním drog se objevila i závislost, která vedla k uvolnění mravů a lidských hodnot.¹² Lidé se stali méně zodpovědní a hledali řešení svých problémů v alkoholu a drogách. Trestná činnost na našem území je činností, jak specializovaných nadnárodních zločineckých organizací, tak občanů České republiky nebo cizinců s dlouhodobým pobytem na území našeho státu, kteří jsou spojeni s výrobou a distribucí drog.¹³ Závislost u člověka nenastává ihned, ale postupem užívání se objevují stavy úlevy a pocitu všemocnosti, které byly doprovázeny halucinacemi, až skoro delirií.¹⁴

Drogou může být i rostlina Durman obecný - latin. (*Datura stramonium*), ač je to domácí pokojová rostlina, vyznačuje se silným opojným účinkem. Historie Durmanu obecného je stará z dob starého světa indiánu, kdy se využíval na vykuřování a také v době středověku na čarodějnické reje. Durman obecný má trubkovitý dutý květ a jeho délka dosahuje od 15-25 cm. Z rostliny se používá celá nadzemní část a její semena jsou považována v oblasti Asie jako afrodiziakum, Durman obecný se používá v některých zemích Tichého oceánu ještě dnes, a to při léčení horeček, bronchiálního astmatu, nervových onemocnění, kožních poruchách, nádorů a průjmu. Z listů se sváří odvar sloužící při pohlavní nedostatečnosti. Další drogou je Kata jedlá – latin. *Catha edulis*, je to rostlina, jejíž listy se žvýkají. Jejím největším producentem je Somálsko, Jemen a

---

¹⁰ BLAŽEJOVSKÝ, Marek. Drogy v dopravě. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

¹¹ KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Praha: Úřad vlády ČR, 2003. Monografie (Úřad vlády České republiky), s. 33, No. 1. ISBN 80-86734-05-6.

¹² Vlada.cz [online]. 2015 [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: [online]. [cit. 2018-03-04].

¹³ MAHDALÍČKOVÁ, J. Víme o drogách všechno? 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 17-18. ISBN 978-80-7478-589-4.

¹⁴ Brno 2003, výukový text, Kachlík, Petr: Návykové látky, rizika jejich zneužívání a možná prevence. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Arabský poloostrov. Již v 60 letech 20. stol. byla snaha OSN o zařazení této drogy na seznam rostlin podléhající mezinárodní kontrole. Dodnes se tak zatím nestalo. Kata jedlá se v poslední době stala velmi žádaným artiklem v Evropě pro uprchlíky z afrických zemí. Má podobné účinky jako Amfetamin.¹⁵

Ve světě byl postup rozšíření drog také velmi razantní, kdy rozdělil drogové kartely a tím začaly drogové války mezi „Bossy“, kdy jeden vytlačoval z území druhého. Co se týká distribucí drog, tak se jedná o velmi dobře organizovaný zločin, který bohatne na obchodu s bílým masem, se zbraněmi a kradenými věcmi v globálním měřítku.¹⁶ Výskyt drogového problému rovněž nevyloučí sebelepší výchova v nejširším slova smyslu ani prevence, ale ani sebedůmyslnější legislativní opatření. Opatřeními na co největším počtu společenských rovin (rodina, škola, sportovní a kulturní nabídka, masmédiá, zdravotnická zařízení) však lze snížit počet konzumentů, rovněž i rizika související s užíváním.¹⁷

V roce 2015 Policie České republiky zaevidovala 301 případů, kdy při kontrole řidiče byla zjištěna přítomnost návykových látek. Zaevidovala 4 544 nehod zaviněných pod vlivem alkoholu, což představuje 4,9% z jejich celkového počtu. Usmrceno bylo 62 osob a dalších 2 267 osob bylo zraněno. Nejvyšší počet evidovaných nehod a usmrcených osob se vyskytl v případech, kdy zjištěná hladina alkoholu u viníka nehody přesáhla hodnotu 1,5‰ (2 802 nehod, 32 usmrcených osob).¹⁸

V poslední době jsou velmi častým uváděným tématem v médiích řízení vozidel zdrogovanými a opilými řidiči, kteří nereagují na signál daný policistou k zastavení a tím jsou pro své okolí nebezpeční. Jejich počínání má těžké následky, které mají ovlivnění řidiči na svědomí.

---

¹⁵ VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. str. 5-8, ISBN 80-86231-09-7.

¹⁶ MAHDALÍČKOVÁ, J. *Víme o drogách všechno?* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 15. ISBN 978-80-7478-589-4.

¹⁷ Dostupné z: <http://online.zsdetska.cz/oskole>. : preventista o drogách. Ostrava, 2009 [cit. 2018-03-04].

¹⁸ Dostupné z: http://www.Králmotoru.cz/media/alkohol_a_drogy_za_volantem_pokuty_a_tresty [online]. [cit. 2018-03-04].

Ze statistik nehodovosti vyplývá, že za rok 2016 bylo 213 dopravních nehod, které byly způsobeny pod vlivem omamných látek, Vzhledem k následkům těchto nehod pak zemřelo 11 lidí a dalších 105 jich bylo zraněno.¹⁹

1.1 DROGA JAKO LÉK

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, droga nejen zabíjí a dostává uživatele na samé dno, ale umí i léčit. K legalizaci pěstování se vedlo velké množství diskuzí, zda legalizovat, či nikoliv. K první základním změnám došlo dne 30 ledna 2013 s přijetím novelizace o návykových látkách zákonem č. 50/2013 Sb., s účinností od 1. dubna 2013, kterým se změnil zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech, a také zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. S návazností bylo nutné novelizovat i zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Část novely, která se týká pěstování konopí k léčebným účelům, a ta nabyla platnost až od 1. března 2014. V tomto přechodném období, byli pacienti odkázáni na oficiální dovoz konopí.

Léčba konopím podléhá velmi přísným kritériím, a ne každý lékař může napsat takovýto recept pacientovi. To smí pouze lékař, který má specializovanou působnost anebo jiný lékař, ale na základě písemného zmocnění a pod dohledem specializovaného lékaře. Tento lékařský předpis je vázán i na dané roční období a také musí být přesně stanoveno, jaké osobě tento lékařský předpis může být vypsán. Je přesně uvedeno, jakému pacientovi se předepisuje, jaké je množství podané látky a v jaké koncentraci smí být lék užit. Léčebné konopí se pěstuje v přísně střežených prostorách a jeho celý pěstební program podléhá přísným opatřením. Firma, která pěstuje konopí, má udělenou licenci od Státního ústavu pro kontrolu léčiv od roku 2017. Dále pak i sklizeň a převoz do vybraných lékáren. Lékárny z tohoto lékařského konopí nemají žádnou výtěžnou činnost, vždy si jen účtují pouze nízké náklady spojené s převozem a skladováním. Veškerý zisk poté náleží firmě, která konopí vypěstovala.

---

¹⁹ Dostupné z [http://www. Dopravní-právo.cz](http://www.Dopravní-právo.cz): drogy - za - volantem [online]. [cit. 2018-03-04].

1.2 ROZDÍL MEZI PŘESTUPKEM A TRESTNÝM ČINEM

Za přestupek je považováno takové jednání, které není až tak závažné, aby mohlo být hodnoceno jako trestný čin. Základním rozpoznáním je škodlivost pro společnost. Většinou se s přestupkovým jednáním setkáváme u dopravy, veřejného pořádku a občanského soužití. Ten, kdo se dopouští přestupku, je nazýván přestupcem, a to může být fyzická osoba, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba. U přestupku se zkoumá, zda je vůbec možné pachatele za přestupek nějak trestat, musí to být jednání, které je uvedeno v nějakém zákoně. Dopravní přestupky definuje zákon č. 361/2000 Sb. o silničním provozu ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v § 125c jsou uvedeny přestupky fyzických osob, za jejichž porušení hrozí pachateli přestupku postih a to je pokuta v příkazním řízení. Oznamovací povinnost u přestupků, které podléhají správnímu řízení a hrozí za ně vyšší sankce, budou popsány níže.

Za trestný čin se považuje takové jednání pachatele, které je pro okolí více, škodlivější a je více, závažnější než přestupkové jednání. Trestný čin je protiprávní čin, který je popsán a upraven v trestním zákoně. Trestnost je protiprávnost pachatele, který působí na objekt a objektivní stránku a subjekt, subjektivní stránku. Protiprávnost je v této souvislosti chápána jako obecná protiprávnost z pohledu právního řádu. Musí být v rozporu s určitou legislativní právní normou. Za objekt trestného činu se považuje určitý právní statek, který má chráněný zájem a proti němuž je veden trestný čin. Objektivní stránkou trestného činu je jednání, přímo na místě spáchání a kdy je použito určitého prostředku. Subjekt je pachatel, což může fyzická osoba, která je starší 15 let, je trestně odpovědná a přičetná (kdy pachatel byl v takovém duševním stavu, že rozpoznal jeho protiprávní jednání, jeho schopnosti nebyly negativně ovlivněny). Subjektivní stránkou trestného činu je dáno zaviněním pachatele, kdy trestní odpovědnost je přiřazena jako odpovědnost za zavinění skutku. Pro příklad v případě dopravy se v trestním zákoníku vyskytuje trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku (40/2009 Sb.), zde se při řízení vozidla zjišťuje míra ovlivnění. Pokud je zjištěná hodnota vyšší než 1 promile alkoholu v krvi, posuzuje se, jak moc měl pachatel v době řízení snížené rozpoznávací schopnosti. Soud může stanovit trest odnětí svobody s horní hranicí sazby

až na 1 rok, může následovat peněžitý trest nebo zákaz činnosti²⁰. Pokud řidič způsobí dopravní nehodu, spáchá čin při výkonu zaměstnání nebo se tohoto činu dopustil opakovaně, je trest odnětí svobody na 6 měsíců až 3 roky.

Stav vylučující způsobilost v zákoně definován není. V praxi se za uznávanou hranici pro „stav vylučující způsobilost“ považuje dosažení hladiny alkoholu v těle řidiče, která je vyšší než 1 promile. Není ovšem vyloučena ani hodnota nižší (zpravidla mezi 0,8 promile a 1 promile), v tomto případě stav vylučující způsobilost musí být prokázán dalším dokazováním. Jednoduše řečeno rozdíl mezi přestupkem a trestným činem spočívá v tom, zda je jednání pachatele, že by jeho rozpoznávací schopnosti byly natolik sníženy, že by došlo k ohrožení životů ostatních účastníků, nebo jejich zdraví, či způsobit tím škodu na majetku a to značnou. Pokud jeho jednání není na tolik sníženo, jedná se o přestupek, za nějž pachatel bude postižen peněžitou sankcí v rozmezí od 25.000 do 50.000 korun a zákazem činnosti na 1 až 2 roky včetně přidělení sedmi trestných bodů do karty řidiče. Jako praktický příklad lze uvést, že opilý cyklista či jezdec na poníku se dopustí přestupku, ale vozka s povozem, vzhledem k větší míře ohrožení okolí, dopustí se trestného činu.

Řidič a obecně vzato každý (třeba lékař, který vykonává lékařskou praxi), kdo se dostane do stavu vylučujícího způsobilost, přičemž zároveň vykonává zaměstnání, nebo jinou činnost, při které by mohl ohrozit život, nebo zdraví lidí, či způsobit značnou škodu na majetku, naplní skutkovou podstatu trestného činu Ohrožení pod vlivem návykové látky. V těchto případech je, kromě přidělení sedmi trestných bodů, stanovena sankce až na 1 rok odnětí svobody, peněžitý trest, trest zákazu činnosti a v případě naplnění skutkové podstaty podle § 274 odst. 2 písm. a) až c) TZ odnětí svobody od 6 měsíců do 3 let.²¹

Pojem přestupku je uveden v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný*

---

²⁰ KUČEROVÁ, Helena. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2011. ISBN 9788087576014

²¹ Dostupné z: http://www.Králmotoru.cz:media/alkohol_a_drogy_za_volantem_pokuty_a_tresty [online]. [cit. 2018-03-04].

čin. “²² Přestupek pochází z materiálně – formálního jednání. Aby vznikla odpovědnost za přestupek, je nutné naplnit všechny znaky. Musí být naplněna skutková podstata přestupku, ta je tvořena z objektu a subjektu, tedy z objektivní stránky a subjektivní stránky. Objektem se rozumí chráněný zájem, který může být jednáním porušen nebo ohrožen. Subjektem se rozumí ten, kdo páchá přestupek (pachatel), to je osoba, jejíž věk je vyšší 15 let, a musí být trestně-právně odpovědná za své jednání. Podle nové právní úpravy, se může stát pachatelem i právnická osoba. Ta je zřízena zakládací listinou a je jí svěřena zákonem. Právnická osoba nemusí naplňovat skutkovou podstatu, tedy zavinění. U ní stačí nesplnění nebo porušení povinnosti daných zákonem. V takovém případě se hovoří o odpovědnosti relativní. Podnikající fyzická osoba může být také pachatelem přestupku. To je osoba, která vlastní živnostenské oprávnění, které získala na základě žádosti na živnostenském úřadu, a má přiděleno identifikační číslo (IČO).

K odpovědnosti za přestupek u fyzických osob je nutné zavinění, to může být jen z nedbalosti, jestliže není zákonem stanoveno úmyslné zavinění. V době páchání skutku musí být pachatel přičetný. U drogových přestupků je tomu tak, že pachatel byl se svým jednáním srozuměn a věděl, že porušuje svým protiprávním jednáním zákon.

Skutkové podstaty přestupků, týkající se požití návykových látek ze strany řidiče, nalézáme v § 125c odst. 1 písm. b), c) a d) zákona o silničním provozu. Jejich společným jmenovatelem je zájem společnosti, aby nebyl ohrožován provoz na pozemních komunikacích v důsledku řízení vozidel, nebo jízdou na zvířeti pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, kde jsou rozhodující účinky požití látky, ne pouhá návykovost.²³

Z této skutkové podstaty vyplývá, že se skládá ze dvou částí. V první části se postihuje jednání řidiče, kdy řídí vozidlo bezprostředně po požití alkoholického nápoje²⁴ nebo užití jiné návykové látky. Ve druhé části se pak naopak postihuje jednání řidiče, kdy řídí vozidlo ještě pod vlivem alkoholu, či jiné návykové látky, jde o tzv. zbytkové množství

---

²²KUČEROVÁ, Helena. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-211-0.

²³ JELÍNEK, Jirí. Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges), s. 682. ISBN 978-80-7502-236-3.

²⁴ VETESNÍK, Pavel. Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy malé komentáře, z. č.379/2005 Sb., § 2 písm. k). ISBN 978-80-7400-399-8.

alkoholu, či jiné návykové látky. V takovém případě je nutností dokazování přítomnosti alkoholu, nebo jiné návykové látky a také jeho množství u řidiče v době, kdy řídil vozidlo, nebo jel na zvířeti. A tedy v takovém případě je povinnosti řidiče, dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, se podrobit na výzvu strážníka obecní policie, vojenského policisty, vyšetření dle zvláštního právního předpisu, zda není ovlivněn alkoholem.²⁵

V případě jiných návykových látek uvedených v prováděcím právním předpise, se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou, pokud její množství v krevním vzorku řidiče dosáhne alespoň limitní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem.²⁶ V takovém případě osoba vykonávající dohled nad bezpečností a plynulostí provozu po výzvě provede u řidiče dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu v krvi řidiče.

1.1 SOUČASNÁ PRÁVNÍ LEGISLATIVA NA ÚSEKU ALKOHOLISMU A TOXIKOMÁNIE V ČR

Řízení vozidla pod vlivem alkoholu či návykových látek (drogou) je jednání, kterým je možné spáchat nejen přešupek, ale i trestný čin. Závisí na tom, jak moc byl řidič alkoholem nebo návykovou látkou ovlivněn. Sankce za řízení pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, je uvedena v zákoně č. 361/2000 Sb., v § 125c odst. 5., kde za odmítnutí podrobení se dechové zkoušce, hrozí přešupci pokuta ve správním řízení 25-50 tis. Kč. Za přešupek, kdy požil alkoholický nápoj nebo jinou návykovou látku a podrobí se dechové zkoušce nebo lékařskému vyšetření spojeného s odběrem žilní krve a z jeho výsledku vyplyne naměřená hodnota do 1 promile, hrozí přešupci pokuta ve správním řízení 10-20 tis. Kč.

Hranice u alkoholu je zcela jasně průkazná, a velmi rychle zjistitelná dechovými analyzátory – způsobilost pro řízení vozidla je u každého řidiče vyloučena dosažením hladiny 1 promile alkoholu v krvi. Způsobilost se dá potvrdit i při nižší hladině alkoholu

---

²⁵ KUČEROVÁ, Helena. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2011. ISBN 9788087576014

²⁶ Mgr. Michael Židův. Tisková konference Besip a ŘSDP: Ministerstvo dopravy [online]. Praha 2013 [cit. 2018-03-04].

nižší než 1 promile, stačilo by, aby nějaký svědek prokázal (svědčil), že dotyčný pil před jízdou i v takovém případě je to průkazné a postačuje v dané věci jeho výpověď. Pokud nebyl spáchán trestný čin, jedná se o přestupek.²⁷ Při ovlivnění jinými návykovými látkami je situace složitější, vzhledem k velkému množství druhů a různým účinkům jiných návykových látek není stanovena univerzální hranice. Proto je nutné v případě pozitivního výsledku dané kontroly na přítomnost jiných návykových látek vypracovat znalecký posudek, který je vypracován lékařem v oboru toxikologie, jedná se o lékaře z psychiatrického odvětví, který na základě zjištěných údajů o přítomnosti návykových látek určí, zda se jednalo v daném případě o stav vylučující způsobilost. Toto vyšetření dělají specializované toxikologické oddělení, kdy je předmětem zkoumání odebraný vzorek žilní krve a následně je podroben dvěma na sobě nezávislými metodami zkoumání.

Exkurs do zahraničí

NĚMECKO: Povoleno maximální obsah alkoholu v krvi je 0,5 promile. U osob do 21 let (řidičů) se snižuje na 0,0 promile-tedy úplně bez alkoholu. Toto pravidlo platí i pro starší řidiče, kteří ale mají řidičský průkaz méně než 2 roky. Policie může vyžadovat od řidiče dechovou zkoušku na alkohol, pokud má podezření na alkohol v krvi. Řidič může dechovou zkoušku odmítnout, ale poté je povinen podstoupit odebrání žilní krve v lékařském zařízení na přítomnost alkoholu v krvi. Alkohol v krvi s hranicí mezi hodnotami (0,5-1,1 promile) je za pokutu 500 Euro, s odebráním řidičského průkazu v délce 1 měsíce a 4 body. Za alkohol v krvi s vyšší hodnotou, nad 1,1 promile, následuje soudní řízení, u kterého je odebrán řidičský průkaz minimálně na jeden rok a je stanovena velmi vysoká pokuta.

POLSKO: Každý řidič, u něhož je alkohol vyšší než 0,2 promile, je považován za nezpůsobilého k řízení vozidla. Policie provádí dechové testy u každého řidiče, a to bez důvodného podezření na požití alkoholu. Alkohol v krvi s hodnotou od 0,2 do 0,5 promile, vede ke správnému řízení, pokuta až do 5 000 polských zlotých, (zlotý cca 6,- Kč), následuje odebrání řidičského průkazu a zákaz řízení na dobu od 6 měsíců do 3 let;

---

²⁷ Dostupné z: [http:// www. Dopravní-právo.cz](http://www.Dopravní-právo.cz): alkohol - za - volantem [online]. [cit. 2018-03-04].

při zjištění alkoholu v krvi nad 0,5 promile je pokuta stanovena Ústavním tribunálem, (sestavení soudců Nejvyššího soudu), může následovat vězení s horní hranicí do 2 let a odebrání řidičského průkazu na dobu od 1 roku do 10 let.

RAKOUSKO: Řidič, u kterého bylo zjištěno více jak 0,5 promile alkoholu (případně v jeho dechu 0,4 mg/l a více), je považován za takovou osobu, která je natolik pod vlivem alkoholu, že nesmí řídit motorové vozidlo. Řízení pod vlivem alkoholu v Rakousku má natolik vážné zákonné následky, že hrozí pokuta v rozmezí od 220 do 5 800 Euro. Řidičům může být doživotně zakázáno řízení vozidla v Rakousku. Řidič, který odmítne dechovou zkoušku nebo vyšetření, je udělena taková pokuta jako řidiči, který v době kontroly nadýchal hladinu alkoholu v krvi 1,6 promile a více. Alkohol v rozmezí hladiny 0,5 až 0,8 promile je pokuta 218-3 633 Euro, a následném odebrání řidičského průkazu až na 3 týdny za přestupek, naměřená hladina v rozmezí 0,8 až 1,19 promile je pokuta 581-3 633 Euro s odebráním řidičského průkazu na dobu 4 týdny minimálně, naměřená hladina 1,6 promile a více je pokuta 1 162-5 813 Euro, odebrání řidičského průkazu s minimální dobou na 4 měsíce.

SLOVENSKO: Jsou stejná pravidla jako u nás v České republice. Alkohol v krvi ani v dechu není tolerován. Musí být nulová hodnota. Motorista je vyzván, aby se podrobil dechové zkoušce, a na základě výsledku, je vyzván k lékařskému vyšetření a odebrání krevního vzorku. V případě odmítnutí testu na alkohol, je přistoupeno k sankci – pokutě ve správním řízení v rozmezí od 332 do 1 328 Euro, včetně zákazu řízení na maximální dobu 5 let.²⁸

---

²⁸Dostupné z: <https://www.tester.cz/članok/pozor-na-alkohol-limity-v-evropských-zemích> [online]. [cit. 2018-03-04].

2 OPRÁVNĚNÍ POLICIE ČR

Podle § 5 zákona číslo 361/2000 Sb., má policista České republiky oprávnění vyzvat osobu k provedení orientačního měření na přítomnost JNL, dále je oprávněn vyzvat kontrolovanou osobu k lékařskému vyšetření spojenému s odběrem žilní krve a moče, kterým lze zjistit přítomnost jiné návykové látky (drogy) než alkoholu. Uvedeným úkonům je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnosti podle citovaného ustanovení pod vlivem jiné návykové látky a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s užitím jiné návykové látky. Takovéto oprávnění vyzvat osobu ke splnění povinnosti podrobit se uvedeným vyšetřením smí příslušník Policie ČR, příslušník Vojenské policie, příslušník Vězeňské služby ČR, zaměstnavatel, její ošetřující lékař, strážník obecní policie, nebo osoby pověřené kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život, zdraví svoje i dalších osob, nebo poškodit majetek. Orientačním vyšetřením se rozumí dechová zkouška, odběr slin, stěr z kůže a sliznic.²⁹ Autor bakalářské práce popíše odborné lékařské vyšetření v podkapitole 2.4. Současná právní úprava je k řízení pod vlivem drog a alkoholu velice přísná, v ČR se uplatňuje nulová tolerance alkoholu, a to jak u řidiče motorového vozidla, tak i u cyklisty, jezdce na zvířeti.

V sousedních státech je toto mírnějších např. (NĚMECKO: Má povoleno, aby řidič mohl mít obsah alkoholu v krvi je 0,5 promile, ale platí pravidlo, že dotyčný řidič nesmí zavinit dopravní nehodu, jestliže se tak stane, veškeré právní následky jdou na jeho hlavu, POLSKO: Každý řidič, který má v krvi vyšší hladinu jak 0,2 promile alkoholu nese své právní následky, RAKOUSKO: Je-li u řidiče při řízení zjištěna vyšší hladina jak 0,5 promile alkoholu, případně v jeho dechu 0,4 mg/l a více, tak se pokládá, že je osobou natolik ovlivněnou, že nesmí řídit motorové vozidlo).³⁰ Ale i v těchto sousedních zemích také platí daleko přísnější sankce za porušení (autor přiblíží v kapitole o sankcích). Alkohol se odbourává poměrně pomalu, a proto je nutné počítat se zbytkovým alkoholem

---

²⁹ BUŠTA, Pavel. Zákon o silničním provozu s komentářem: (ve znění 27 novel) : zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Praha: Venice Music Production, 2011. ISBN 978-80-904270-2-0.2011, s. 20

³⁰Dostupné z: <https://www.tester.cz/> /článek /pozor-na-alkohol-limity-v-evropských-zemích [online]. [cit. 2018-03-04].

i následující den po intenzivnějším popíjení alkoholu. Policie ČR na svých stránkách zveřejnila orientační tabulku vypracovanou v návaznosti na bezpečnost v silničním provozu, která obsahuje čas potřebný k odbourání alkoholu. Aby se tělo zbavilo alkoholu na nulovou hodnotu v krvi řidiče, je rozhodující velmi mnoho následujících faktorů, které ovlivňují ať již pozitivně či nikoliv. Vždy je rozhodující, jaký alkohol byl požitý a v jakém množství, zda daná osoba je zdravá, jestli užívá nějaké léky, její věk, fyzickou zátěž, ale také zda přijala stravu či nikoliv. Je dokázáno, že daleko delší dobu odbourání alkoholu v krvi má osoba, která neměla stravu a jak se říká, měla lačný žaludek.

Obrázek 1: Odbourávání alkoholu, muž váha 80kg.

Pivo 10	Čas	Pivo 12	Čas	Víno	Čas	Lihovina 40%	Čas
0,5 l	2:15	0,5 l	2:45	0,2 l	2:28	0,5 dcl	3:15
1 l	4:30	1 l	5:30	0,4 l	4:46	1 dcl	4:30
1,5 l	6:45	1,5 l	8:15	0,6 l	7:24	1,5 dcl	6:45
2 l	9:00	2 l	11:00	0,8 l	9:52	2 dcl	9:00
2,5 l	11:15	2,5 l	13:45	1 l	12:20	2,5 dcl	11:15
3 l	13:30	3 l	16:30	1,2 l	14:48	3 dcl	13:30
3,5 l	15:45	3,5 l	19:15	1,4 l	17:16	3,5 dcl	15:45
4 l	18:00	4 l	22:00	1,6 l	19:44	4 dcl	18:00
4,5 l	20:15	4,5 l	24:45	1,8 l	22:12	4,5 dcl	20:15
5 l	22:30	5 l	27:30	2 l	24:40	5 dcl	22:30

Zdroj: <http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>

Obrázek 2: Odbourávání alkoholu, žena váha 60kg

Pivo 10	Čas	Pivo 12	Čas	Víno	Čas	Lihovina 40%	Čas
0,5 l	3:42	0,5 l	4:31	0,2 l	4:04	0,5 dcl	3:42
1 l	7:24	1 l	9:12	0,4 l	8:08	1 dcl	7:24
1,5 l	11:07	1,5 l	13:33	0,6 l	12:13	1,5 dcl	11:07
2 l	14:49	2 l	18:04	0,8 l	16:18	2 dcl	14:49
2,5 l	18:31	2,5 l	22:35	1 l	20:22	2,5 dcl	18:31
3 l	22:15	3 l	27:06	1,2 l	24:26	3 dcl	22:13
3,5 l	25:57	3,5 l	31:37	1,4 l	28:30	3,5 dcl	25:57
4 l	29:38	4 l	36:06	1,6 l	32:34	4 dcl	29:38
4,5 l	33:20	4,5 l	40:37	1,8 l	36:38	4,5 dcl	33:20
5 l	37:02	5 l	45:08	2 l	40:42	5 dcl	37:02

Zdroj: <http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>

2.1 ZPŮSOBY ZJIŠTĚNÍ OVLIVNĚNÍ ALKOHOLEM

Policie provádí celou řadu bezpečnostně policejních akcí, a to se zaměřením na kontrolu technického stavu vozidel nebo dodržování bezpečné jízdy. Tyto akce jsou plánovány vždy s časovým předstihem dopředu, a aby dané akce měli vždy dobré výsledky, je na ně vyčleněno co nejvíce policistů. Policie má takové akce vždy pojmenované, podle působnosti, může to být celorepubliková, označována Tispol X, a její zaměření je na technické stavy vozidel, ale i další přestupky, jakou je třeba dodržování bezpečnostních přestávek u řidičů vozidel nad 3,5 tuny. Další celorepubliková je Tispol Y, a tato je se zaměřením na jízdu pod vlivem alkoholu a omamných a psychotropních látek. Další dopravně bezpečnostní kontroly jsou nařízené z krajských ředitelství a ty se pořádají častěji než celorepublikové. Tyto se označují pouze písmeny X a Y. Při policejní kontrole se zpravidla nevyhnete orientační dechové zkoušce, která je na základě závazného pokynu policejního prezidenta č. 160 ze dne 4 prosince 2009 v Čl. 17 odst. 1 písm. d) upravující standardní postup dopravní kontroly. Analyzátoři, které se k měření míry alkoholu v dechu využívají, vychází z jeho množství zachyceného v dechu, podle kterého stanoví jeho hladinu v krvi. Tato metoda pochopitelně nemůže eliminovat některé vlivy (alkohol obsažený v ústech apod.), které mohou způsobit nesprávnost výsledku měření.³¹ Všechny dechové analyzátoři, které používá policie, jsou kalibrované a podléhají kontrole, kterou provádí ústav Český metrologický ústav v Brně. Je to z důvodu, aby nedošlo k mylnému a nepřesnému měření. Kalibrace se provádí jednou nebo dvakrát ročně, vždy záleží na daném přístroji. Kalibrační protokol je opatřen tolerancí, která byla zjištěna v době kalibrace, a to je vždy na tři desetinná místa, dále je tam podpisová doložka s úředním kulatým razítkem zkušebního technika.

Způsoby zjištění ovlivnění alkoholem

Z medicínské praxe navíc vyplývá, že člověk může mít (nepatrnou) fyziologickou hladinu alkoholu v krvi, tzn. i bez toho, že by před tím jej konzumoval. Na množství zhruba do

---

³¹ ZPPP: č. 160 čl. 17 [online]. Ze dne 4. 12. 2009 [cit. 2018-03-04].

0,2 promile se při laboratorním vyšetření vzorku krve hledí proto jako na fyziologickou hladinu. Není-li jiným způsobem zjištěno, že řidič alkohol v době před jízdou konzumoval, nelze toto množství alkoholu přičítat konzumaci.

Obrázek 3: Přístroj na měření alkoholu Dräger

Zdroj: <http://www.alkohit.cz/alkotest/alkohol-testery-drager/>

Naměření nižších hodnot než 0,24 promile alkoholu proto není ještě považováno za dostatečný důkaz, že je jím řidič ovlivněn. Zde se také uvádí i hodnota 0,04 promile jako technická odchylka přístroje. To samozřejmě za předpokladu, že se řidič ke konzumaci před nebo během jízdy nepřiznává.

Podle současné judikatury, dle zákona č. 361/2000 Sb., a § 125c, kdy se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích podle odst. 1 písm. d) se přes výzvu podle § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla, nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem či jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro její zdraví. Za tento přestupek lze udělit pokutu v rozmezí **od 25 000 Kč do 50 000 Kč** a zákaz činnosti od jednoho roku do dvou let; **započítává se 7 bodů.**³² (Takové odmítnutí je dostatečným důkazem nejen pro správní, ale i pro trestní řízení, a není proto nutné konat lékařské vyšetření.)

K lékařskému vyšetření spojenému s odběrem krve nebo moči může být řidič vyzván pouze v případě pozitivní dechové zkoušky³³ (s výjimkou trestního řízení). Během lékařského vyšetření je řidiči odebrána krev nebo moč. Zajištěný vzorek je posléze

³²Dostupné z: Aspi-server u aspi pcr 26.2.2018

³³ Sbírka rozhodnutí nejvyššího správního soudu, Vydání 3/2014

laboratorně analyzován. Pokud řidič toto vyšetření odmítne podstoupit, hrozí mu stejná sankce, jako když odmítne dechovou zkoušku.³⁴

Obrázek 4: Dechový analyzátor Lion

Zdroj: <http://www.alkohit.cz/alkotest/alkohol-testery-lion/>

Dechová zkouška u řidiče se provádí v pravidelných intervalech, kdy osoba je poučena o průběhu provádění dechové zkoušky, oprávněný příslušník se osoby dotáže, zda se dechové zkoušce podrobí. V případě, že je první dechová zkouška pozitivní, řidič je seznámen s výslednou hodnotou a po uplynutí 5 min. se provede druhá dechová zkouška. Zde platí pravidlo, že nesmí být rozdíl naměřených hodnot větší jak 10 %. Když se tyto hodnoty neshodují, je provedena opět od posledního měření třetí dechová zkouška, a i zde se porovnávají hodnoty v rozmezí 10%. Jestliže jsou hodnoty v toleranci k daným procentům, řidič je vyzván, zda s naměřenou hodnotou souhlasí či nikoliv. I zde nemusí řidič souhlasit a je nutnost řidiče vyzvat k podrobení se lékařskému vyšetření spojeného s odběrem žilní krve. Pokud je hodnota naměřených hodnot větší než dané procentuální, tak policie je povinná s osobou podstoupit výše uvedené lékařské vyšetření. Toto vyšetření se provádí v nejbližším zdravotnickém zařízení a také v co nejkratší době od kontroly řidiče. Nejprve je odebrán vzorek krve, kde je napsán na zkumavku datum a čas odběru a identifikační údaje o osobě, poté následuje vyšetření lékařem.

---

³⁴ Dostupné z: <http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem>, 27.2.2018

Způsoby zjištění ovlivnění drogami

Každé chování řidiče pod vlivem drog je různé, pro příklad si uvedeme THC (tetrahydrocannabinol) Vždy hraje velkou roli velmi mnoho daných faktorů, ať je to již tělesná váha, zdravotní stav, věk, a samozřejmě i o jak silnou rostlinu, obsahující hodnoty THC se jedná.³⁵ Krevní hladina THC u řidiče tedy sama o sobě nemůže přímo dokumentovat míru zhoršení schopností k nebezpečné jízdě, vztah je velmi individuální a nekomplexní. Řada zemí, z preventivních důvodů ve snaze snížit rizika v dopravě, přechází na „per se legislativus, minimální toleranci, nálezu drog v krvi řidičů.“³⁶

V případě, kdy má příslušník Policie ČR podezření, že se řidič nachází pod vlivem návykové látky, vyzve jej k podrobení se orientační zkoušky pomocí detekční sady DrugWipe 5+. Pozitivní výsledek této zkoušky však ještě nezaručuje, že je řidič skutečně pod vlivem. Ovlivní však další postup policejního orgánu, který v případě pozitivního výsledku vyzve řidiče k podstoupení odběru krve (výjimečně se provádí i odběr moči, který je však nevhodný pro zjištění aktuálního stavu řidiče, a proto by se v praxi neměl užívat).

---

³⁵ LÜLLMANN, Heinz, Klaus MOHR a Martin WEHLING. *Farmakologie a toxikologie*. Vyd. 2. české. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0836-1.

³⁶ Balíková M, Dvořák M. [online]. Toxikologická diagnostika a důkaz ovlivnění řidiče návykovou látkou. Státní zastupitelství 2010; 05: s. 5-11. [cit. 2018-03-04].

Obrázek 5: Test na drogy DrugWipe 5+

Zdroj: <http://www.dopravni-pravo.cz/drogy-za-volantem/test-ridice-na-drogy/>

Pro účely zkoumání, zda se řidič dopustil přestupku, či nikoli, se v případě návykových látek uplatní tzv. analytický princip/uvvedeno v tabulce níže). Vliv těchto návykových látek (drog) je prokázán v případě, že toxikologický rozbor krevního předloženého vzorku řidiče vykáže uvedenou limitní hodnotu. V některých případech, včetně dalšího zkoumání, zda se přestupce nalézal ve stavu nezpůsobilém v trestněprávním smyslu, je postup následující: zpravidla se nebude možno obejít bez odborného vyjádření či příbrání znalce lékaře z oboru toxikologie, přičemž předmětem zkoumání je předložený vzorek krve, případně moči, stanoví se druh a dané množství návykové látky, v době řízení motorového vozidla. Na základě jeho tělesného a zdravotního stavu, kdy danou látku užil, množství a druhu návykové látky, eventuálně její koncentraci (jsou různě kvalitní a nekvalitní drogy), a doba, po kterou ji pachatel měl v těle, zjištěných reakcí, které byly při lékařské prohlídce osoby ve zdravotnickém zařízení, které jsou uvedeny v protokolu o vyšetření osoby. Zda a jak byl pachatel ovlivněn návykovou látkou v době řízení (viz stanovisko kolegia trestního úseku Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. dubna 2011, které

schválilo k publikaci ve Sbírce Nejvyššího soudu publikováno pod č. 23/2011). Vedle této formy není vyloučeno ani dokazování např. výsledkem svědků.³⁷

Tabulka 1: Limity hodnot návykových látek

Mezinárodní nechráněný název návykové látky v českém jazyce	Limitní hodnota návykové látky v krevním vzorku (ng/ml)
Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)	2
Methamfetamin	25
Amfetamin	25
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDMA)	25
3,4-Methylendioxyamfetamin (MDA)	25
Benzoylgonin	25
Kokain	25
Morfin	10

Zdroj: Nařízení vlády č. 41/2014 str. 354).

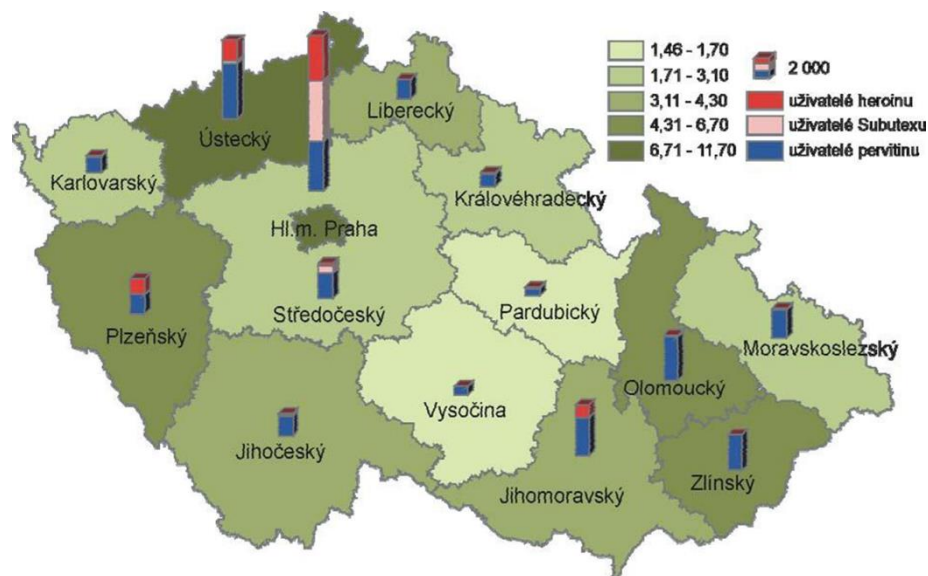
U řidiče ovlivněného návykovou látkou je velmi dobře rozpoznatelné řízení, kdy jeho jízda je riziková a bez zábran. Řidič jezdí vysokou, bezohlednou jízdou s přeceňováním vlastních schopností. Nejčastějšími projevy ve způsobu řízení je vybočování z jízdního pruhu, někdy až na krajnici nebo do protisměru. Dále sem patří i vlnkovitá jízda, riskantní chování a v neposlední řadě kolize ve vysoké rychlosti.

³⁷ Dostupné z: [http:// www. Dopravní-právo.cz:alkohol - za - volantem](http://www.Dopravní-právo.cz:alkohol-za-volantem) [online]. [cit. 2018-03-04].

Působení návykové látky se projevuje především na chování a myšlení řidiče, tento má zvýšenou sebedůvěru, je nekritický, roztěkaný až neklidný. Taková osoba vykazuje stavy podrážděnosti a agrese v kontrastu s euforií a pocitem štěstí. Projevy nálad a chování se u ovlivněného řidiče často mění, tento má také zrychlený pulz, studený pot, pocit žízně, je citlivý na oslnění. Po odeznění účinku návykové látky se dostavuje dramatický pokles výkonu provázený apatií, útlumem, dostávají se stavy ospalosti, naprosté vyčerpanosti. Během jízdy se u někoho mohou projevit i deprese a halucinace.

Počet problémových uživatelů drog na 1000 obyvatel ve věku 15-64 let v ČR v letech 2009- 2010

Obrázek 6: Mapa regionů uživatelů drog

Zdroj: Prezentace Vyšší policejní školy a střední policejní školy MV v Holešově

2.1.1 DROGY V ČR

V České republice je zřízena organizace, která se nazývá Národní protidrogová centrála, (dále NPC) a služba kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky, která sídlí v Praze a svá oddělení má rozmístěné i v dalších, krajských ředitelstvích Policie ČR. Její zaměření je na vývojové trendy v oblasti nelegálního obchodu a výroby s omamnými a psychotropními látkami a svým působením potírá organizovaný zločin a také trestnou činnost s tím spojenou. Jak již bylo uvedeno Amfetamin a Metamfetamin je stimulant, který je u nás nejvíce rozšířen, co se týče krystalických drog. NPC společně s dalšími

útvary Policie rozkrývá organizovaný zločin na úseku obchodu s narkotiky a jedy, které se používají na výrobu omamných a psychotropních látek. Podle dostupných informací se do České republiky se dostávají léky z Polska, které mají v sobě obsah látek Pseudoefedrinu, a poté se z nich za pomoci dalších látek vyrábí velmi známý Pervitin. Dříve je "vařiči" připravovali pro své známé a blízké osoby, nyní je z toho komerční byznys. Byl proveden i záchyt jedné varny, kdy na jedno vaření bylo vyprodukováno až 50 kilo této drogy. V České republice se přibližně vyprodukuje asi 12 tun této drogy ročně. Do takovéto, až skoro průmyslové výroby, je zapojeno velmi mnoho osob, celá cesta těchto léků začíná u Bulharů a Moldavců, kteří nakoupí v Turecku volně dostupné léky, ty se předávají Polákům a Poláci je předávají většinou vietnamské komunitě žijící v České republice. Tato komunita poté z těchto léků ve svých utajených varnách vyrábí pervitin a drogy obsahující Amfetamin, Metamfetamin ten je následně distribuován do dalších zemí Evropy.

2.2 ZPŮSOBY ŘEŠENÍ POLICIE ČR JÍZDY POD VLIVEM

Policista má oprávnění, při dohledu nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích zabránit v jízdě vozidlu, jehož řidič se dopustil přestupku na úseku alkoholismu, nebo toxikománie. V takovém případě mu zamezí v jízdě použitím technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla nebo jeho odtažením. Toto je přesně uvedeno v zákoně č. 361/2000 Sb., technickým prostředkem je zde myšlena tzv. botička, která se umístí na jedno kolo na nápravě, ještě před tím se pořídí fotografie daného vozidla, které by mohlo být použité k dalšímu páchání přestupku v rozporu se zákonem. Při kontrole je řidič vyzván, aby zaparkoval vozidlo na vhodném místě, aby netvořilo překážku v silničním provozu.³⁸

Dále se tímto ustanovením opětovně zavádí institut zadržení řidičského průkazu policistou, obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle § 118c. Zadržení řidičského průkazu podle § 118a odst. 1 písm. g) a h) nebude připadat v úvahu, pokud řidič nebude řidičským průkazem disponovat. Zadržení řidičského průkazu policistou má,

---

³⁸ Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-zverejnene-informace-2013-zabraneni-v-jizde.asp> 28.2.2018

stejně jako zabránění v jízdě, povahu bezprostředního zásahu.³⁹ Bezprostředně po tomto zásahu však zpravidla následuje správní řízení o zadržení řidičského průkazu podle § 118c, které však již nepovede policista, respektive Policie České republiky, ale obecní úřad obce s rozšířenou působností. Podezřelá osoba ze spáchání výše uvedeného přestupku má možnost vyjádřit se do tohoto potvrzení. V případě, že se nevyjádří, tento vymezený prostor proškrtně a podepíše. Útvar, který potvrzení vystavil nejprve datovou zprávou a poté písemně originálem doloží správnímu orgánu.⁴⁰ Vzor a náležitosti potvrzení o zadržení řidičského průkazu stanoví prováděcí právní předpis.⁴¹ Jako interní akt řízení slouží Policii České republiky pokyn č. 1/2010 ředitele ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR ze dne 11. ledna 2010, kterým se upravuje postup při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. V článku 35 tohoto pokynu je upraven postup policisty při zadržení řidičského průkazu.

2.2.1 DRŽENÍ OPL PŘI SOBĚ A NÁSLEDNÁ PROHLÍDKA OSOBY

Policie ČR má také jedno ze svých zákonných opatření, které je upraveno zákonem číslo 273/200 Sb., a týkající se paragraf č. 35, který opravňuje policii k prohlídce osoby, zda nemá při sobě zbraň (pro přestupky). V tomto případě to může být střelná zbraň, bodná a sečná zbraň. V případě, že se jedná o trestný čin, tak Policie ČR má oprávnění, které je uvedeno v zákoně č.141/1961 Sb., § 114 Prohlídka těla a jiné podobné úkony.⁴² Vždy je ale nutné provádět prohlídku osoby stejného pohlaví, nikdy se nesmí prohlížet opačné. Prohlídku těla opačného pohlaví může provést pouze lékař.

Policie učiní výzvu, aby kontrolovaná osoba předložila ke kontrole všechen obsah svých příručních zavazadel a batohů a dále aby vyndala všechny věci, co má při sobě. V tomto okamžiku kontrolovaná osoba, jestliže je uživatelem omamných a psychotropních látek, předloží ke kontrole i obsah většinou sáčku, obsahující buď sušinu s obsahem látky THC, anebo krystalickou látku obsahující látky Amfetaminu a Metamfetanimu. Dané množství

---

³⁹ BUŠTA, Pavel. *Zákon o silničním provozu s komentářem: (ve znění 27 novel) : zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)*. Praha: Venice Music Production, 2011. ISBN 978-80-904270-2-0.2011, s. 195, Praha 2011,

⁴⁰ Tamtéž s. 198,

⁴¹ KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2011. ISBN 9788087576014. /paragraf-118b

⁴² *Úplné znění zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)*. Vyd. 6. Praha: Armex, 2011. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-04-5.

se zváží a zjistí se, jak vysoké je množství, co osoba drží při sobě. Poté se ihned na místě provede test, zda se jedná o návykovou látku. Tyto testy jsou dva, a to jak na krystalické drogy anebo sušinu. Tímto testem se následně daná droga zničí v případě, že se jedná o návykovou látku s jakýmkoliv podílem THC anebo Amf-Met, tento test se zabarví do zelené až fialové barvy, tím je zjištěna droga a je zákonné opodstatnění pro postup k sankci. Použitý test se poté likviduje jako biologický odpad.

Pro další postup ve věci je rozhodující, kolik gramů má osoba v držení. Dále potom, zda se jedná o případ v rovině přestupku nebo trestného činu. Množství pro vlastní potřebu je do 15 g sušiny u přestupku a horní hranice pro přestupek je 0,5 g pervitinu, vše, co je více, tak se jedná o trestný čin. Osobě, která se v daných případech dopustí přestupku (má při sobě dané množství), může policista uložit pokutu v příkazním řízení nebo daný přestupek oznámí do správního řízení, kde hrozí pokuta až 15 tis. Kč. Droga se osobě odejme dle § 34 zákona číslo 273/2008 Sb.

V případě, že by si někdo zapálil tzv. jointa (cigaretu marihuany) a poslal tuto cigaretu kolovat svým kamarádům a ti doznali, že jim byla cigareta poskytnuta, samotnému iniciátorovi hrozí postih dle § 283 odst. 1 trestního zákoníku, kde se hovoří o citaci "jinak jinému opatří".

Všechny takto zabavené drogy Policií ČR jsou prostřednictvím odborné firmy likvidovány. Jsou to speciální firmy, které jsou zmocněny zákonem k této likvidaci. Možnost využití zabavených návykových látek k léčebným účelům však není možné, toto nepovoluje zákon, a hlavně takto zabavené návykové látky a drogy by mohly obsahovat látky, které jsou zdraví škodlivé a např. marihuana by mohla nést stopy plísní a dalších hnojiv a látek, která se používají pro lepší růst v době vegetace produkovaných rostlin.

2.3 LABORATORNÍ VYŠETŘENÍ

Aby byla průkazná hodnota alkoholu (etylalkoholu) v krvi, je vydáno Ministerstvem zdravotnictví ČR závazné stanovisko. Alkohol – etylalkohol se v krvi zjišťuje pro účely zdravotnické a také i pro právní. O odběru žilní krve pro zdravotnické účely rozhoduje lékař, a to pro potřeby ovlivnění zdravotního stavu alkoholem, příp. kontrola dodržování léčebného režimu a epidemiologickým (např. zjišťování příčin úrazovosti obecně).

Pro právní účely se vyšetření provádí v takových případech, kdy o to požádají oprávněné orgány (příslušník Policie ČR, příslušník Vojenské policie, strážník obecní Policie, pracovník vězeňské služby a další uvedené v zákoně č. 65/2017 v § 21 odst. 1). O vyšetření etylalkoholu v krvi může požádat též občan sám. Odběr žilní krve pro laboratorní vyšetření obsahu alkoholu je oprávněn provést lékař, anebo jiný, jím pověřený zdravotnický pracovník, za předpokladu jeho přímého dohledu. Postup je takový, že lékař provede vždy celkové vyšetření dané osoby, cíleně zaměřené na zjištění známek účinku alkoholu, které spočívá v několika různých disciplínách, a to jen za podmínky, že daná osoba je toho schopna. Provádí se vyšetření tlaku krve, osoba je dotazována, zda se s něčím léčí či nikoliv, měří se její tělesná teplota, nechá se pod dohledem lékaře chodit po čáře, otáčet dokola, a poté si sahat prstem na špičku nosu, atd. K takovému vyšetření se vede zdravotnická dokumentace a v závěru vyšetření lékař vyplní protokol na předepsaném formuláři se jménem razítkem a datum s časem.

Vyšetření předloženého krevního vzorku za účelem průkazu a stanovení hladiny alkoholu - etylalkoholu provádí vždy specializované zdravotnické laboratoře, pro právní účely pak specializované toxikologické laboratoře. Pro provedení odběru krevního vzorku a vyšetření osoby v souvislosti s odběrem platí tyto zásady:

Krev je nutno odebrat co nejdříve tak, aby byla co nejobektivnější naměřená hodnota. Pokožka se před odběrem dezinfikuje vhodným dezinfekčním prostředkem, který nesmí obsahovat alkohol, ani jiné těkavé látky, které by mohly zkreslovat výslednou hodnotu. Krev se odebere, do čisté uzavíratelné zkumavky (nejméně 1x8ml) a popíše se celým jménem a datem narození, k odběru se vyplňuje dále protokol o odběru krve.

V případě, že se odběr provádí na žádost oprávněného orgánu, předá lékař dobře uzavřenou a označenou zkumavku s krví a řádně vyplněný a lékařem podepsaný protokol s uvedením času předání žadateli. Ten následně předá krevní vzorek do toxikologické laboratoře ke stanovení hladiny alkoholu. Tam se vzorek předává, stvrzen podpisem oprávněné osoby a s veškerou dokumentací o odběru včetně žádosti o provedení určení hladiny alkoholu v předloženém vzorku ve čtyřech vyhotoveních vč. předvyplněné faktury, která se poté potvrzená a vyplněná vrací žadateli. Po dobu převozu je nutno udržovat vzorek v relativně stálé teplotě, se vzorkem se nikterak nemanipuluje například

otvíráním a přeléváním do jiných zkumavek. Vzorek s protokolem se eviduje v příjmové knize, kde se přiřadí pořadové číslo shodné nadále i v elaborační knize.

Vzorek krve je nutno vyšetřit dvěma, na sobě absolutně nezávislými laboratorními metodami, z čehož jedna je naprosto speciální. V takovém případě je metoda plynové chromatografie absolutně nenahraditelná. Dále se používá ověřovací metoda, která již nemusí být natolik speciální, nicméně je však také přesná (Widmarkova, enzymatická apod.).

Výsledkem je stanovení hodnoty alkoholu v krvi předloženého vzorku, který se uvádí v g/kg. Jako pozitivní hodnota požití alkoholu se pokládá hladina v krvi vyšší než 0,20 g/kg, která je stanovená metodou plynové chromatografie.

Toxikologická laboratoř, která provedla vyšetření a rozbor, předá protokol se zjištěnými výsledky laboratorního vyšetření žadateli do vlastních rukou ihned po skončení analýz (poštou, doporučené nebo oproti podpisu kurýrovi). Přitom jedno vyhotovení protokolu zůstává vždy uloženo a archivováno u zpracovatele krevního vzorku. Krevní vzorek na tomto pracovišti zůstává po dobu nejméně 8 týdnů. U protokolů o lékařském vyšetření a dokumenty o analýze je lhůta o jejich uchování minimálně 10 let.⁴³

2.4 POSTUP PŘI LABORATORNÍM STANOVENÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Přítomnost návykových látek v krvi anebo v moči se zjišťuje, jak pro účely zdravotnické, tak i pro účely právní. Zjišťování přítomnosti návykových látek v krvi a moči pro účely zdravotnické se provádí z důvodů diagnostických (např. že je podezření na intoxikaci, bezvědomí nejasné etiologie, u zhoršení klinického stavu nejasné etiologie, a také ke kontrole dodržování léčebného režimu aj.).

---

⁴³ Exportováno z právního informačního systému CODEXIS® část 7/2006 VMZd Metodický pokyn pro postup při laboratorním stanovení

Vždy před odběrem krve anebo moče pro zjištění možného požití a přítomnosti návykových látek v krvi nebo moči je nutné vyšetření pacienta, které provede lékař. Dotáže se vyšetřované osoby, zda osoba užila nějaké omamné látky, drogy, anebo se s něčím neléčí. Vyšetření osoby je podobné vyšetření na přítomnost alkoholu. Pro provedení odběru krve a moče jsou platné tyto zásady:

Krev je nutno, pokud to jde, odebrat co možná nejdříve od vzniku podezření na intoxikaci, případně ve vztahu k vyšetřované události. Krev se odebírá zpravidla z loketní žíly. Pokožka se před odběrem vydezinfikuje použitím vhodného dezinfekčního bezalkoholového prostředku (např. borová voda). Krev se odebere do 2 suchých, čistých a uzavíratelných zkumavek o obsahu přibližně 8 ml. Nesmějí se používat zkumavky s gelovým roztokem. Plné zkumavky s krví se spolehlivě uzavřou a je na nich uvedeno jméno osoby, datum narození a datum a čas odběru krve. Při odběru moče se předkládá množství cca 50 ml do suchých, čistých a lékařským zařízením poskytnutých nádob, vždy na jedno použití. Nádoby s obsahem moče se označí, stejně jako tomu je u zkumavek s krví. Při dnešních současných vědecky podložených poznatcích je pro základní analýzu návykových látek v biologických vzorcích vhodná kombinace metod imunochemických a metod chromatografických.

Imunochemické screeningové metody jsou nejvhodnější při počátečním vyšetření, a k první informaci o předloženém vzorku. Jsou jednoznačně zaměřené na výskyt vybraných skupin návykových látek, a to hlavně v moči. Tato metoda má charakter orientační, zda je předložený vzorek ovlivněn návykovou látkou či nikoliv.

Konfirmační metoda je pro tyto účely velmi specifická a spolu s chromatografickou metodou, kdy výsledky těchto metod již ukáží, o jakou návykovou látku se jedná a v jak velké koncentraci je v předloženém vzorku.

Moč je vhodná jako počáteční screeningový materiál pro prvotní orientaci v daném vyšetřovaném případě. O době množství a odběru moče se provede záznam do zdravotnické dokumentace. Pro vyplnění protokolu na odběr moče platí několik zásad, kdy jednou základní informací jsou identifikační údaje vyšetřované osoby a také, zda daná osoba jeví známky ovlivnění návykovými látkami. Tento protokol je dále opatřen datem, razítkem poskytovatele zdravotních služeb a čitelným jménem pracovníka s

podpisem. Hodnoty koncentrací individuálních návykových látek v krvi či předloženém séru, popř. jejich metabolitů, se uvádějí v jednotkách mg/l, µg/l, popř. ng/ml. Toxikologická laboratoř, která provedla požadované rozbory, vydá po ukončení analýz protokol s vyplněnými výsledky a vyšetřením žadateli, a to oproti podpisu, do jeho vlastních rukou, kurýrem anebo doporučeně poštou. Přitom si jedno vyhotovení tohoto protokolu ponechává.⁴⁴

---

⁴⁴ Exportováno z právního informačního systému CODEXIS® část 9/2012 VMZd Metodický pokyn pro postup při toxikologickém vyšetření

3 OPRÁVNĚNÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Podle zákonnosti mají příslušnost obecní úřady obcí s rozšířenou působností za povinnost do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o zadržení řidičského průkazu podle § 118b zahájit řízení, na základě něhož lze rozhodnout o zadržení řidičského průkazu, do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku, nebo o trestném činu (na základě lékařského toxikologického rozboru odebrané žilní krve bylo přiblíženo v kapitole Lékařské rozborů).

Rozhodl-li obecní úřad obce s rozšířenou působností o zadržení řidičského průkazu, oznámí to bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k vedení registru řidičů držitele řidičského oprávnění a postoupí mu zadržený řidičský průkaz k úschově.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě, že má zadržený řidičský průkaz, vrátí bez zbytečného odkladu jeho držiteli, který průkaz vydal, a to v případě, že nerozhodne pravomocným rozhodnutím, pravomocně ukončeným řízením u skutku, za který byl řidičský zadržen, nebo nebyl uložen trest či sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel.

*„Doba zadržení řidičského průkazu se započítává do doby výkonu sankce nebo trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel, pokud byla tato sankce nebo tento trest řidiči uložen za skutek, za který mu byl zadržen řidičský průkaz“.*⁴⁵

Postup před zahájením správního řízení

K dané problematice přestupků se v praxi většinou setkáme se zahájením řízení uvedeno v zákoně č. 250/2016 Sb., podle „§ 73 Oznamování přestupku“⁴⁶ je podrobně popsán postup k zahájení řízení o dané věci. Mají-li orgány Policie České republiky či Vojenské policie anebo jiný orgán státní správy má důvodné podezření, že byl přestupek spáchán, a není-li sám kompetentní k projednání anebo, oznámí tuto skutečnost bez zbytečného

⁴⁵ KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2011. ISBN 9788087576014. /§ 118c).

⁴⁶ KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-211-0.

odkladu příslušnému správnímu orgánu.⁴⁷ V oznámení, se uvede místo a čas, kdy měl být přešupek spáchán, osoba přešupce, která je podezřelá z přešupku, stručný popis skutku, ve kterém je daný přešupek spatřován, zákonné ustanovení předmětného přešupku a důkazní prostředky, které jsou mu známy.

Orgán, který vede řízení o přešupku, učiní kroky k provedení výslechu obviněného. V žádném případě nesmí být výslech obviněného proveden za stejných podmínek, za jakých je proveden výslech nebo podání výpovědi od svědka.

Obviněný má i svá zákonem daná práva, kupříkladu nevypovídat. Obviněného nelze žádným způsobem nutit k výpovědi či ho nějakým způsobem navádět, co má vypovídat anebo k doznání. Správní orgán má za povinnost obviněného před výslechem poučit o právu nevypovídat. V případě, že by se tak nestalo, je možné v odvolacím řízení tuto skutečnost i napadnout, a tím zmařit celé řízení a rozhodnutí v dané věci. Účastníci řízení mají také právo klást sobě otázky navzájem, dále i svědkům a současně i znalcům Ministerstva Zdravotnictví ČR.

Podle zákona č. 500/2004 Sb. Správního řádu je povinen správní orgán zahájit řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Sdělení správní orgán nezasílá, postupuje-li vůči tomu, kdo podal podnět, podle § 46 odst. 1 nebo § 47 odst. 1.⁴⁸

3.1.1 SPRÁVNÍ TRESTY A OCHRANNÁ OPATŘENÍ

*„Správní tresty lze uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou“.*⁴⁹ Za přešupky na úseku alkoholismu a toxikománie

---

⁴⁷ ONDRUŠOVÁ, Marta. §73, *Zákon o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich: praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přešupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-212-7.

⁴⁸ VOPÁLKA, Vladimír, ed. *Nový správní řád: zákon č. 500/2004 Sb., správní řád*. Přeložil Marta CHROMÁ. Praha: ASPI, 2005. Sborník ASPI. § 46-47 ISBN 80-7357-109-9.

⁴⁹ ONDRUŠOVÁ, Marta. §36, *Zákon o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich: praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přešupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-212-7.

v dopravě nelze uložit napomenutí a pokutu, neboť jsou to natolik závažné přestupky, že podléhají oznamovací povinnosti do správního řízení. Jejich škodlivost je tak vysoká, že napomenutí nebo pokuta by se minula účinkem.

Napomenutí je nejlehčí forma projednání přestupku, má působit pouze výchovně, bez jakýchkoliv sankcí k pachateli. Zpravidla se uděluje tam, kde není vysoká závažnost za přestupek, uděluje se i opakovaně a její opakovatelnost může vyústit až do pokuty. Je to morální správní trest. Tím, že pachatel s napomenutím souhlasí a potvrdí toto svým podpisem, je přestupek vyřešen a není nutnost dále věc řešit. Napomenutí nelze uložit za tzv. bodové přestupky a ty závažnější, spáchané na úseku alkoholismu a toxikománie.

Pokuta je nejběžnějším a nejrychlejším správním trestem. Její výše je stanovena zákonem. Tam kde není uvedena v zákoně, je její horní hranice 1 000 korun. U přestupků, které jsou uvedeny ve zvláštních zákonech, je horní hranice pokuty až 10 milionů korun, například zákon o životním prostředí, o ochraně zemědělského půdního fondu. U mladistvých pachatelů, je sazba poloviční, ale nesmí být vyšší než 5 000 korun. Pachatel, kterým je právnická osoba, kterou zastupuje mladistvý, může dostat paradoxně sankci v plné výši, zde neplatí poloviční sazba. Při udělení pokuty, pokud to dovoluje zákon a není stanovena spodní minimální hranice, se také přihlíží k jednání pachatele a na stav jeho závažnosti přestupku.

Správní orgán má na to jednu ze svých zákonných opatření, a to takové, že může ve svém rozhodnutí uložit správní trest na základě zákona, a tím základním je zákaz činnosti.

Zákaz činnosti je takovým trestem, který nese s sebou preventivní a výchovné řešení. Správní orgán tím zohledňuje svůj výrok, aby přestupci znemožnil vykonávat nějaký druh práce, a tím došlo k nápravě. K takovému případu správní orgán přistupuje uložením sankce v rozmezí dolní a horní hranice, může stanovit také pouze horní hranici. Za přestupky v dopravě a podnikání je možné uložit trest s maximální délkou jednoho roku. Za přestupky na úseku alkoholismu a toxikománie je spodní hranice jeden rok a horní maximálně dva roky. Správní orgán zakáže činnost i podle jiných zvláštních zákonů, kupříkladu o myslivosti, o lesnictví nebo rybolovu. Tím znemožní lesnímu strážci, myslivecké strážci a rybářské strážci vykonávat zaměstnání na dobu uvedenou zákonem. Ovšem nejdelší doba upravena zvláštním zákonem je 3 roky. O délce doby správní orgán

uvažuje vždy specificky k danému projednávanému případu. Pro toto je správním orgánem vydáno rozhodnutí a v něm je uvedena konkrétní činnost, již se zákaz týká. Velmi specifickým případem je zadržení řidičského průkazu podle § 118 b (uvedeno v kapitole 3).

Správní orgán může v odůvodněných žádostech upustit od zbytku trestu, a to vždy na základě písemné žádosti přestupce, kterému byl trest vyměřen, ale nejdříve po uplynutí minimálně poloviny vyměřené doby. I tady platí pravidlo, že správní orgán projednává dané žádosti individuálně a záleží na daných okolnostech kupříkladu, zda došlo k nápravě pachatele, zda vede řádný život, je zaměstnán a jestli nejsou proti němu zahájeny a vedeny nějaké přestupky nebo i trestné činy. Poté na základě vydání nového rozhodnutí buď upustí, nebo neupustí od zbývajících trestu. Jestli dojde k porušení vyměřeného zákazu činnosti tím, že pachatel opakovaně činí to, co mu bylo rozhodnutím zakázáno, „*může pachatel naplnit skutkovou podstatu trestného činu Maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku*“⁵⁰ Zákaz činnosti může být přestupci uložen samostatně nebo společně s finančním postihem, který je upraven zvláštním předpisem a v přímé souvislosti k danému přestupku. V případě že se pachatel osvědčil, tak je nutnost ještě další podmínky k upuštění trestu, a to celkové uhrazení vyměřeného finančního postihu.

Správní orgán může zakázat jen tu činnost, která byla pachatelem přestupku prováděna v době spáchání přestupku, nemůže zakazovat to, co pachatel činil před nebo po spáchání přestupku.

Propadnutí věci je možné uložit za jakýkoliv přestupek, který není výslovně zákonem vyloučen. Zpravidla se jedná o odebrání věci pachateli přestupku, aby nebylo možné pokračovat v páčání přestupku, a byla ke spáchání použita nebo získána. Daná věc nesmí být v několika násobně vyšší a nepoměrné hodnotě k povaze daného přestupku. To potom není možné užití této sankce. Je-li věc, která má být propadnuta obecným zájmem tak se v tomto případě nepřihlíží k dané hodnotě. V tomto případě se hovoří o předmětech typu výbušniny, zbraně, jedy, ale i omamné a psychotropní látky a prekursory drog. Pokud

---

⁵⁰ KUČEROVÁ, Helena. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-211-0.

jsou splněny podmínky kladené zákonem, lze sankci uložit pachateli i s dalšími tresty. Možnost postihnout pokus, zákon moc neupravuje. Jen za předpokladu, že by byla naplněna jiná skutková podstata přestupku. Například, když se domluví tři kamarádi mezi sebou, že půjdou rozbít sousedovi okno na skleníku za užití kladiva a výše škody bude v rovině přestupku. Poté se však vše jednomu z nich rozleží v hlavě, vezme kladivo a půjde na policii, kde učiní oznámení o zamyšleném skutku, není tento trestně postižitelný. Kdyby to neučinil, byl by spolupachatelem, a tím by se vystavil postihu. Podniknul však kroky, které odvrátili dokonání přestupku, a tím nedošlo k naplnění skutku.

Věcí je také zvíře. Když je týráno, podle zákona na ochranu zvířat proti týrání, je majiteli odebráno a následně je prostřednictvím dalších institucí nabídnuto do náhradní péče a majiteli je vyměřena potřebná sankce. K přikročení k této sankci je nutné, aby věc, u které má být rozhodnuto o propadnutí byla ve výlučném vlastnictví pachatele přestupku. U všech propadnutých věcí se vlastníkem stává státní Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, ten poté formou aukce nabídne věci k odprodeji, a to i v několika výběrových kolech. Zde je nutno zajistit nového majitele, který ale není ve spojení s danou institucí a vazby na státní úřad.

Propadnutí náhradní hodnoty je možné v tom případě, že pachatel věc, která by byla, předmětem propadnutí, tuto věc poškodí, zničí, zcizí, ukryje a učiní ji pro propadnutí neupotřebitelnou. Poté přistoupí správní orgán k propadnutí věci v obdobné hodnotě, cena se určí na základě odborného vyjádření nebo znaleckým posudkem, který vypracuje osoba uznaná za znalce, a je tím k tomu zmocněna na základě zvláštního předpisu. Je nutno prokázat, že vlastník věci je daný pachatel přestupku. Vlastníkem se stává stát.

V HLAVĚ VIII uvedené v § 51 zákona č. 250/2016 Sb., jsou uvedeny okolnosti podle, kterých správní orgán uloží ochranná opatření, která nejsou správním trestem. Je to ochrana společnosti před nežádoucím jednáním. Chrání se zde jak fyzické osoby, tak i právnické a podnikající fyzické osoby. Je to spíše prevence. Vydáním ochranného opatření, je chráněn i sám pachatel přestupku. Zvláštní zákony, které se týkají cestovních dokladů, umožňuje Policii ČR, odboru cizinecké policii, aby mohla v případech, kdy dojde k porušení při překračování státních hranic zadržet cestovní doklad cizinci přestupci, který je podezřelý ze spáchání přestupku. Takovou to legislativní pravomoc má i orgán, který je kompetentní k projednání přestupku, za podmínky, že se to týká

cestovních dokladů. Ihned po zadržení cestovního dokladu se vydá potvrzení o zadržení, a bez jakýchkoliv prodlev se příslušný zadržený doklad zašle s průvodní zprávou k orgánu, který doklad vydal.

Jako další ochranné opatření je omezující opatření, které se uplatňuje v případě, že se někde pořádají sportovní a kulturní akce a osoba porušující přestupkové jednání, kdy svým jednáním narušuje okolí natolik, že se dopouští přestupku. Jedná se o sportovní, kulturní a společenské akce, kde je větší počet zúčastněných. To se však týká i zdržení se styku s určitým okruhem osob anebo i jednou, například zákaz styku při pěstounské péči, nebo v případě opakovaného páchání přestupkového jednání. Této sankce se dále užije například v partnerském vztahu, kdy graduje agrese a tím dochází k vzájemnému přestupku, který vykazuje znaky užití násilí, jak v rodině, tak i mezi partnery. V takovém případě je nutno, aby došlo k nápravě, a tím může být uloženo přestupci za povinnost, že nastoupí do připraveného programu na zvládnutí svého chování a zvládnutí výjevů své agrese. Omezující opatření lze uložit i společně se správním trestem, ale tyto sankce mají i své zákonná pravidla, kdy jejich nejdelší lhůta je v celkové délce 12 měsíců. Omezující opatření je možné uložit i mimo správní obvod, který rozhoduje v dané věci. V rozhodnutí je přesně uvedeno, o jaká místa se jedná. Kontrolu nad dodržováním vykonává správní orgán, který ve věci vedl správní řízení a rozhodl. Mimo jeho působnost pak informuje správní orgán stejného druhu, ale to jen ve správním obvodu, kde má omezující opatření své účinky.

Správní orgán má také možnost zabrat věc, u které nelze zajistit její propadnutí, je to pomocné opatření k propadnutí věci. Zde však platí zásada, že věc musí být jednoznačně ve vlastnictví přestupce. Lhůta je 60 dnů, kdy byl zjištěn přestupek, a bylo vedeno zahájení řízení v daném přestupku. Jako promlčecí lhůta je brána doba 5 let od doby, kdy mělo být rozhodnuto o přestupku. Po této době, již není možné danou věc zabrat. V případě, že se nepodaří danou věc zabrat, může se využít práva a zabrat náhradní hodnotu. I zde platí podmínka, že věc musí náležet projednávané osobě a přestupce je výlučným vlastníkem této věci. Přestupce má povinnost tuto věc vydat a nesmí jí zatajit před vydáním nebo převést na někoho jiného, od koho nelze věc získat zpět, nesmí ji zůžítkovat anebo částečně zničit a tím jí učinit neupotřebitelnou. Může být uloženo

zabrání náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci.⁵¹ Dočasně se zabranou věcí má oprávnění nakládat ten správní orgán, který v prvním stupni rozhodl o zabrání věci. Vlastníkem takto zabrané věci se stává stát.

3.2 EXKURZ DO PŘESTUPKOVÉHO ŘÍZENÍ A DOKAZOVÁNÍ

Přestupky projednávají obce s rozšířenou působností v rámci své zákonnosti, ale musí mít k tomu zřízeny komise pro projednávání přestupků. Projednání přestupků na úseku alkoholismu a toxikománie u řidičů vede odbor dopravy, správní odbor. Rozhodnutí je individuální právní akt orgánu veřejné moci, kterým se zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby, nebo kterým se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá. Jedná se o projev státní suverenity zasahující do oblasti právních vztahů individuálních subjektů. Rozhodnutí je vždy výsledkem aplikace práva, a to buď v oblasti hmotněprávního, nebo procesního. Lze se proti němu odvolat a proti pravomocnému rozhodnutí lze ještě vždy podat správní žalobu k soudu. Je-li pachatel shledán vinným, musí státu nahradit náklady řízení, jež jsou stanoveny paušální částkou.⁵² Správní akt je konkrétní správní úkon rozhodnutí, kterým vykonavatel veřejné správy v konkrétním případě řeší právní poměry jmenovitě určené osoby.

Správní řízení, neboli správní proces, je postup správního orgánu, jehož výsledkem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá. Do správního řízení v širším slova smyslu je též zahrnován postup směřující k exekuci správního rozhodnutí, postup směřující k vydání vyjádření⁵³

---

⁵¹ ONDRUŠOVÁ, Marta. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-212-7.

⁵² ONDRUŠOVÁ, Marta. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-212-7. § 97

⁵³Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Rozhodnut%C3%AD_01._03._2018

4 PROTIALKOHOLOVÁ A TOXIKOLOGICKÁ PREVENCE

Prevenici neboli předcházení rozdělujeme na základní tři faktory:

Primární: všeobecné aktivity směřující k tomu, aby problém závislosti nevznikl (základem je funkční rodina, správné a aktivní volno časové aktivity, vzdělání, aktivní práce školy s dětmi, zejména s dospívající mládeží, vzdělání pedagogů a sociálních pracovníků působících v oblasti prevence).

Sekundární: včasné vyhledání problému a včasná pomoc (poradenství) podání pomocné ruky, učinění osvěty k danému problému.

Terciální: snižování negativních důsledků užívání drog, u již vzniklé závislosti (poradenství, doprovodné služby, výměna injekčních setů, dobrovolná léčba, ochranné léčení.⁵⁴)

V České republice jsou založeny preventivní organizace na pomoc drogově závislým, které hojně navštěvují. Dostávají zde nové injekční prostředky, odborní pracovníci s nimi diskutují o možné léčbě a pomoci a doporučují léčebny. V každém kraji je minimálně jedno zastoupení takové organizace například:

- Brno-K-Centrum, Sládkova 45, 61300
- Liberec 5 – Lokus L, Na výšinkách 451/9
- Praha 1 – DROP IN, Karolíny Světlé 18

Uvedené organizace fungují na všech třech výše uvedených prevencích,⁵⁵ dále spolupracují i s dalšími organizacemi, které se zabývají prevencí a léčbou závislosti na alkoholu. Tyto organizace jsou také zřízeny v každém kraji, včetně hlavního města Praha, jedná se o tyto organizace:

- Oddělení pro léčbu závislosti - Detox (Všeobecná fakultní nemocnice v Praze)

---

⁵⁴Dostupné z: Zdroj: Prezentace Vyšší policejní školy a střední policejní školy MV v Holešově

⁵⁵Akta Y, M.Hajný, E. Klouček, R. Stuchlík, Drogový problém versus rodina, Praha 1999, ISBN 80-7220-022-4

- Centrum poradenství pro mládež a rodiny Prev Centrum, Meziškolská 1120/2, Praha 6 16000

Policie ČR také jako jedním ze svých preventivních opatření pořádá akci, kterou pojmenovala: **Řídím, piju nealko pivo**. Jedná se o projekt, který je realizován od roku 2012, ve spolupráci s oddělením BESIP a Českým svazem pivovarů a sladoven. Hlavním cílem projektu je zvyšovat povědomí řidičů o nealko pivu, jako možné alternativě z hlediska dodržování bezpečnosti a zákona. Dalším cílem projektu je motivovat cyklisty a řidiče motorových vozidel, k zodpovědné konzumaci alkoholických nápojů, v tomto případě piva. V roce 2017 akce probíhaly jak v rámci běžného výkonu služby, tak při plánovaných dopravně bezpečnostních akcích, se zaměřením na riziková období, kam patří velikonoční svátky a letní prázdniny.⁵⁶

Žákům základních škol byl poskytnut program na pomoc dětí umístěných v dětských domovech. Žáci si můžou od roku 2012 zakoupit kovové placky v hodnotě 30,-Kč. Některé organizace při pořádání svých akcí je rozdávají zdarma. Na plackách je uvedeno "Žít život bez drog" nebo "Říkám drogám NE".

Jedním ze základních útvarů u Policie, která se zabývá prevencí, je Národní protidrogová centrála, která již byla zmíněna v kapitole 2.1.1, ta pořádá ve spolupráci s dalšími základními útvary různé akce, jako je třeba Malá policejní akademie, která proběhla v budějovických základních školách, svojí působnost pojala jako akce na 12 měsíců, kdy v každém měsíci byla probírána jedna problematika. Další z prevencí je akce nazvaná "Drogový kufr", který má od roku 2012 svojí novou podobu a jsou v něm atrapy drog a dalších různých pomůcek, které nejsou rozpoznatelné od skutečných. Na předváděné komponenty byl použit zdravotně nezávadný materiál. Okruh lidí, kterým je "Drogový kufr" prezentován, si může vytvořit vlastní představu o dané hrozbě, kterou představují drogy. Tato učební pomůcka je zařazena do primární prevence. Velmi poučná je i kniha, která je distribuovaná do školských zařízení, která byla vydána v roce 2010 s názvem "Primární prevence rizikového chování ve školství". Tato kniha má uspořádání kapitol,

---

⁵⁶Dostupné z: Praha, únor 2018, Policejní prezidium České republiky Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného

které mají logickou linii. Je to tedy základní učebnice v oblasti rizikových jednání žáků ve školství. Začíná historií, kde je přiblížen vývoj drog, následuje výklad základních pojmů a rozebírá dané témata do větší hloubky. Jedná se o primární prevenci.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 PRŮZKUM

V teoretické části bakalářské práce o přestupcích na úseku alkoholismu a toxikománie, je v první části popsáno něco málo z historie, a poté co vše je považováno za drogu. V bakalářské práci je dále popsán legislativní rámec v ČR a v okolních státech, kde zjišťujeme, že naše sankce používané za tyto delikty jsou velmi mírné v porovnání s okolními státy Evropy. Podle všech dostupných informací drogově závislých stále přibývá a jejich řady se skokově rozrůstají. V bakalářské práci je stručně popsáno, jak probíhají správní řízení za tyto přestupky.

V praktické části je stručný přehled přestupků spáchaných za rok 2017 a to celkových a také na úseku alkoholismu a toxikománie. Je sestaven dotazník se třemi základními otázkami, na které jsou sestaveny hypotézy. Průzkum je učiněn na mužích a ženách pouze namátkově a anonymně. Na základě zodpovězených otázek dotázaných respondentů jsou vypracovány grafy s procentuálním znázorněním. V dalším bodě je výsledek hypotéz, které se potvrdily nebo byly vyvráceny. V závěru je popsáno, že by bylo záhodno rozšířit prevenci, aby nedocházelo k takové míře rozrůstání dané problematiky. Autor si uvědomuje práce, že se nepodaří probírané negativní jevy zcela zastavit, ale trochu by se jistě daly zbrzdit.

5.1 STATISTICKÉ ÚDAJE POČTU PŘESTUPKOVÝCH DELIKTŮ

Z analytického oddělení Policie ČR Libereckého kraje byly zjištěny následující informace k počtu přestupkových jednání za rok 2017.

V roce 2017 bylo policisty pořádkové policie zjištěno celkem 674 828 přestupků podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (celkový počet). Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, (včetně alkoholu a silničního hospodářství), a to 429 400, což je 63,63 % ze všech přestupků. Přestupků na úseku ovlivnění alkoholem a jinými toxikomaniemi podle zákona o silničním provozu bylo zjištěno 15 595.

Oznámeno k projednání podle § 73 a § 74 zákona o některých přestupcích bylo 169 211 přestupků, z toho po šetření policie podle § 74 odst. 1 a 2 celkem 73 634 přestupků. Odloženo podle § 74 odst. 3 písm. b) zákona o některých přestupcích bylo 71 183 přestupků, z toho z důvodu nezjištění pachatele 59 205 přestupků, což je 83,17 % z celkového počtu odložených přestupků.

V roce 2017 bylo policisty služby dopravní policie zjištěno celkem 452 475 přestupků řidičů motorových vozidel a 18 988 dopravních přestupků ostatních účastníků silničního provozu, 37 568 přestupků bylo oznámeno správním orgánům.

Kromě výše uvedených přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu bylo, v rámci dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu, v roce 2017 u řidičů motorových vozidel zjištěno požití alkoholických nápojů v 7 662 případech a požití návykových látek ve 2 805 případech.

Dle dostupných zdrojů Policie ČR za rok 2017 evidovala 4 251 dopravních nehod, které byly zaviněny pod vlivem alkoholu (bylo to 4,09 % z celkového počtu), při kterých bylo zabito 43 osob (tedy 8,56 % z celkového počtu). Drogy se podařily prokázat u řidičů motorových vozidel v celkovém počtu 231 dopravních nehod, u těchto dopravních nehod byly 4 osoby usmrceny. V 66 případech bylo průkazné, že řidiči měli v sobě alkohol a drogy současně.⁵⁷

5.2 METODA DOTAZOVÁNÍ

K danému tématu byl vypracován dotazník, kde bylo provedeno šetření, a kdy byla oslovena skupina dotazovaných ve věkovém rozhraní ve věku od 18-65 lety. Dotazník byl proveden formou anonymní. Odpovídaly osoby žijící ve městě Tanvald. Na dotaz odpovídali jak muži, tak ženy. Muži a ženy byli zastoupení ve stejném množství vždy tedy 50 mužů a 50 žen. Je možné, že ne všichni dotázaní odpovídali objektivně, ale to by musel být výstup z daného dotazníku proveden ve více městech a celorepublikovém

---

⁵⁷ Praha, únor 2018, Policejní prezidium České republiky Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2017

měřítka. Někteří se za své jednání styděli a neměli k dotazovanému tématu moc dobrý postoj.

Jako první byla položena otázka: Máte osobní zkušenost s alkoholem nebo návykovou látkou?

Jako druhá byla položena otázka: Znáte ve svém okolí někoho, kdo se dopustil přestupku jízdy motorovým vozidlem pod vlivem alkoholu, či návykovou látkou?

Jako třetí byla položena otázka: Jsou podle Vás sankce za přestupky na úseku alkoholismu a toxikománie dostačující?

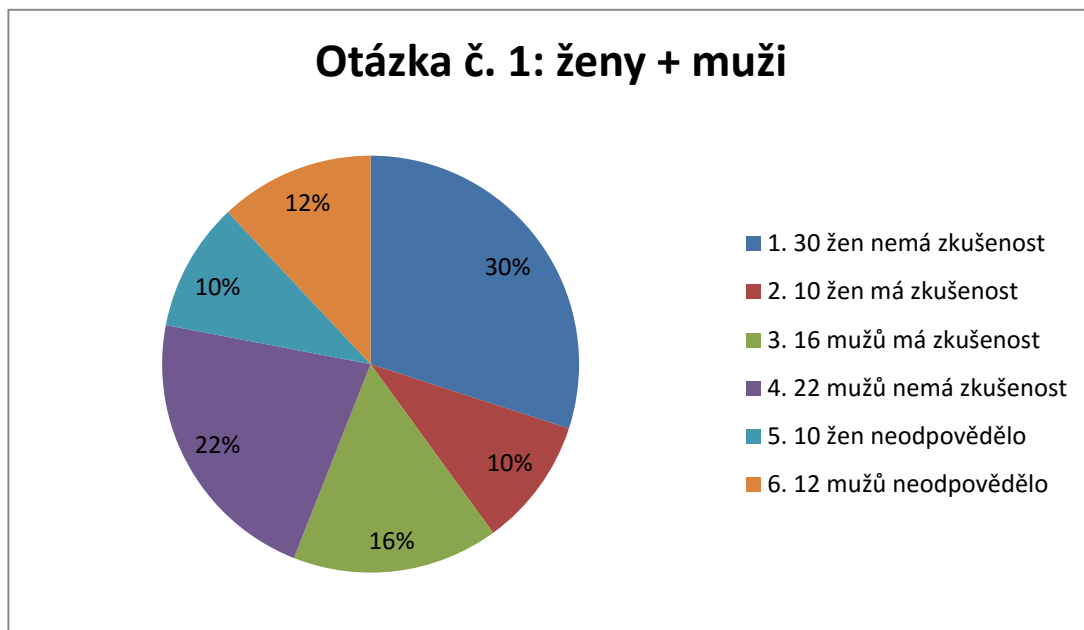
5.3 STANOVENÍ HYPOTÉZ

Hypotéze č. 1 - autor je názoru, že na otázku č. 1 odpoví více mužů ano, tedy že mají osobní zkušenost s alkoholem či návykovou látkou.

Hypotéza č. 2 - autor se domnívá, že na otázku č. 2 odpoví muži i ženy shodně.

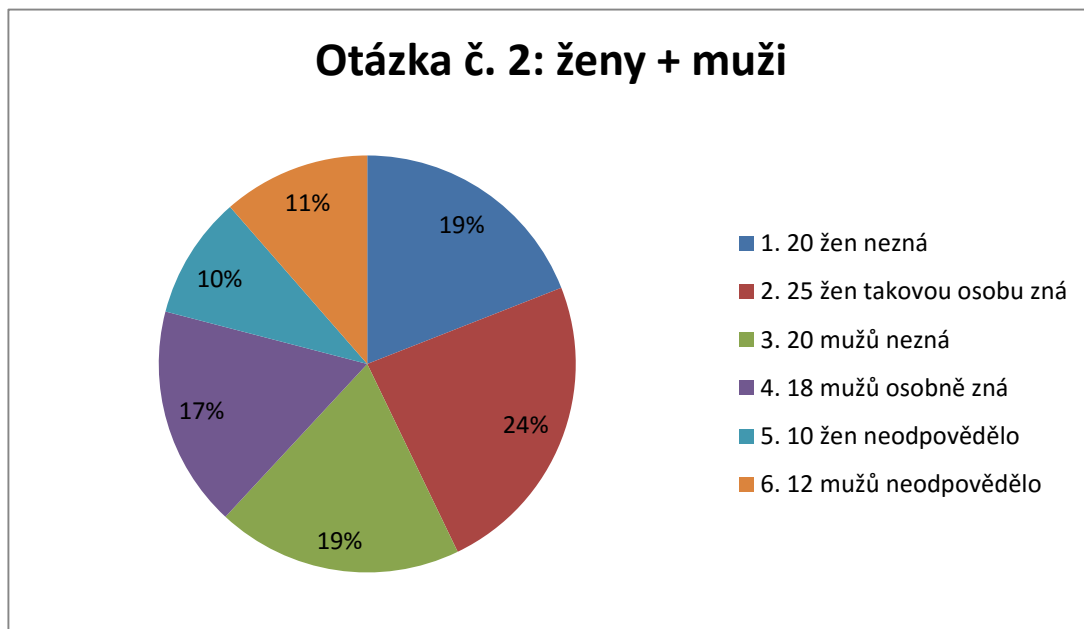
Hypotéza č. 3 – autor je názoru, že na otázku č. 3 bude ve skupině oslovených žen i mužů převažovat odpověď, že současné sankce jsou dostačující.

Graf 1: Grafické znázornění odpovědí otázka č. 1

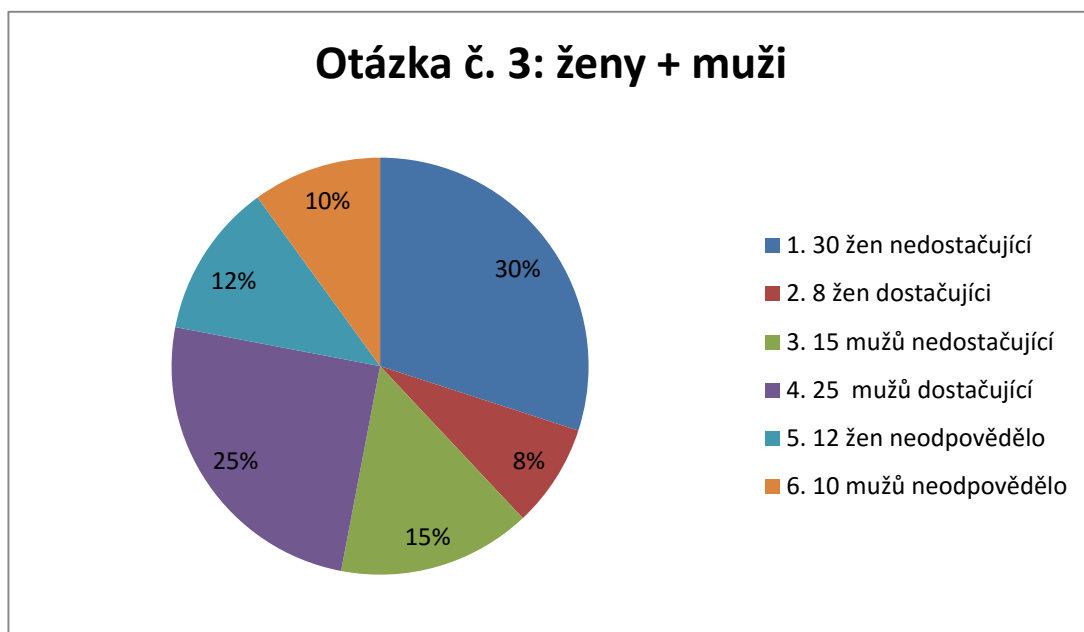
Zdroj: Autor práce, vlastní výzkum (2017)

Graf 2: Grafické znázornění odpovědí otázka č. 2

Zdroj: Autor práce, vlastní výzkum (2017)

Graf 3: Grafické znázornění odpovědí otázka č. 3

Zdroj: Autor práce, vlastní výzkum (2017)

5.4 VÝSLEDEK PRŮZKUMU

Hypotéza číslo 1. se potvrdila, neboť na otázku č. 1 odpovědělo více mužů ano, tedy že mají osobní zkušenost s alkoholem nebo návykovou látkou.

Hypotéza číslo 2 se také potvrdila, neboť muži i ženy odpověděli shodně, každá skupina uvedla ve 25 případech, že znají ve svém okolí někoho, kdo se dopustil přestupku řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu či návykové látky.

Hypotéza číslo 3 se potvrdila pouze částečně, neboť jenom většina žen je názoru, že současné sankce za přestupky jsou nedostačující. U mužů bylo výsledné zjištění opačné, zde se hypotéza nepotvrdila. Z provedeného výzkumu vyplývá, že alkohol a drogy nejsou ve společnosti tabu, především výsledek v otázce číslo 2 je alarmující, neboť 50 % dotázaných občanů uvedlo, že někdo z jejich blízkého okolí má osobní zkušenost s danou problematikou. Bylo by tedy přinejmenším vhodné toto řešit, neboť samotné vozidlo v rukou ovlivněné osoby se stává odjištěnou a nebezpečnou zbraní.

ZÁVĚR

Práce se zabývala tématem: Přestupky na úseku alkoholismu a toxikománie, kde se nejprve přiblížila historie drog ve světě i v ČR. Prací byla zodpovězena otázka, co je návyková látka a droga, přiblížila oprávnění Policie ČR za přestupky na úseku alkoholismu a toxikománie a řešení přestupků v České republice a v zahraničí v případě dopravy. Za zmínění stojí pozastavit se nad tím, že droga je i lék a v České republice došlo k zásadním změnám ohledně legislativy upravující použití lékařského konopí k léčebným účelům. Dále jsou popsány metody, jak se dá zjistit ovlivnění alkoholem nebo návykovou látkou. Prostřednictvím tohoto jsou popsány lékařské rozborů na alkohol a návykové látky.

Poté se práce zabývala sankcemi v rovině přestupku i trestného činu, jak postupují obce s rozšířenou působností a jaké jsou postihy ve správním řízení. Byly zjišťovány statistické údaje a vypracován na základě všech dostupných a zjištěných informací dotazník, na jehož základě byla oslovena skupina mužů i žen.

Dle statistik je zřejmé, že máme mezi roky 2016 a 2017 nárůst dopravních nehod pod vlivem OPL o 18 osob, ale současně máme méně usmrcených. Za rok 2016 bylo usmrcených 11, v roce 2017 jen 4 osoby. Počet mrtvých je také pravděpodobně dán tím, že uživatelé alkoholu a drog v dopravě mají lepší a bezpečnější auta oproti rokům předchozím, kdy v roce 2008 bylo nejvíce mrtvých, kteří byli pod vlivem alkoholu nebo omamných látek, kdy jejich počet byl 42 osob. V dnešní době jsou sankce za přestupky v dopravě již delší dobu nezměněny, tudíž by bylo na místě se zabývat zpřísněním těchto sankcí, protože když někdo řídí vozidlo ve stavu vylučujícím způsobilost, který se řeší prostřednictvím soudů, tak sankce za jeho jednání je mírnější než ve správním řízení.

I z pohledu, že ekonomická situace se dlouhodobě zlepšuje, by bylo vhodné zapřemýšlet o zvýšení sankcí. Což vychází i z provedeného výzkumu, kdy více jak polovina žen uváděla, že sankce nejsou dostačující. Třeba v porovnání se sousedním Rakouskem jsou naše tresty zanedbatelné. Autor práce si uvědomuje, že životní úroveň není jako v Rakousku, ale jedině tak by se dalo drogové problematice předcházet, případně jí alespoň omezit. Pokud by se jednalo o recidivu, jako užitečný návrh by byl na místě propadnutí dopravního prostředku ve prospěch státu. Případně by se dalo zasáhnout u

ekonomicky slabších, do systému vyplácení sociálních dávek. V dnešní době jsou drogy velkým a rychlým ziskem, neboť jsou velmi dostupné prekurzory k výrobě narkotik, což je velký problém současnosti. Do České republiky se dostávají buď v polotovarech, nebo jen v lécích, ze kterých pak následně drogové varny vytvářejí hotové drogy, kdy k jejich distribuci používají celkem dobře fungující systém.

Vzhledem k těmto zodpovězeným otázkám v dotazníku lze určit, že poměrně velké množství dotázaných se již setkalo s alkoholem nebo návykovými látkami, a proto by naše společnost měla přikládat velkou váhu na prevenci, protože jedině prevence dokáže tyto problémy trochu zmírnit.

Bylo by třeba o tom otevřeně mluvit anebo působit prostřednictvím rozhlasových a televizních medií přiblížit několik odrazujících případů, proč nesáhnout po alkoholu a drogách. Cesta k alkoholu a drogám je podle všech uživatelů jednoduchá. Zprvu v tom nacházejí východisko z jejich životních situací. Doufají, že se vše vyřeší za ně bez toho, aby se vůbec snažili něco vyřešit. Po požití alkoholu a drog jim připadá svět jednoduchý, ale neuvědomují si, že je to pouze dočasný stav jejich euforií. Když drogu nemají, stávají se z nich agresivní jedinci nebo i celé skupiny vyšinutých lidí. Následně upadají do depresí a jejich cesta zpět mnohdy už není možná, jsou společností odepsaní a padají až na samotné dno. Můj závěr bakalářské práce zní: Nesmíme být lhostejní danému tématu.

V podstatě se drogou stává každá věc, která je pro člověka opakovaně nepostradatelná. Může to být pití kávy, kouření, hraní automatu, různé sázení, u všech činností se poté dá najít nepatrná závislost.

Závěrem je nutné uvést, že většina uživatelů drog a alkoholu jsou mladí lidé, školáci, mladí nepracující. Nastane doba, kdy budou potřebovat lékařské ošetření a jejich léčení bude pro stát velmi nákladné. Budou se pro ně muset budovat různé léčebny, kde budou pouze dožívat svůj promarněný život a poté už bude pozdě na uvědomění, jak velkou chybu udělali v mládí. O tom však hovoří staré české rčení „**pozdě bycha honiti**“

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

MIOVSKÝ, Michal. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. Praha: Grada, 2008. s 23. ISBN 978-80-247-0865-2.

ŠTÍPEK, Stanislav. *Stručná toxikologie: mechanismy, diagnostika a léčení akutních otrav a látkové závislosti*. Praha: Medprint, 1997. ISBN 80-902036-4-7.

RIEDL, Ota a Vladimír VONDRÁČEK. *Klinická toxikologie: toxikologie léků, potravin, jedovatých živočichů a rostlin aj.* 5., přeprac. vyd. Praha: Avicenum, 1980.

PRESL, Jiří. *Drogová závislost: může být ohroženo i vaše dítě?*. 2. rozš. vyd. Praha: Maxdorf, 1995. Medica. ISBN 80-85800-25-X.

POPOV, Petr. *Přehled drog a jejich účinků*. Praha: Národní centrum podpory zdraví, 1994. Maják (Národní centrum podpory zdraví). s15 a 45, ISBN 80-7071-013-6.

MAHDALÍČKOVÁ, J. *Víme o drogách všechno?* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 12-13, ISBN 978-80-7478-589-4.

BLAŽEJOVSKÝ, Marek. *Drogy v dopravě*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-903-8.

KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády ČR, 2003. Monografie (Úřad vlády České republiky), s 33, No. 1. ISBN 80-86734-05-6.

Brno 2003, výukový text, Kachlík, Petr: *Návykové látky, rizika jejich zneužívání a možná prevence*. Brno: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity

Sbírka rozhodnutí nejvyššího správního soudu, Vydání 3/2014

Nařízení vlády č. 41/2014 str. 354

Úplné znění zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). Vyd. 6. Praha: Armex, 2011. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-04-5.

LÜLLMANN, Heinz, Klaus MOHR a Martin WEHLING. *Farmakologie a toxikologie*. Vyd. 2. české. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0836-1.

Balíková M, Dvořák M. Toxikologická diagnostika a důkaz ovlivnění řidiče návykovou látkou. Státní zastupitelství 2010; 05: 5-11.

BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J., SEIDL, A.: *Zákon o silničním provozu s komentářem*, s. 198, Praha 2011,

KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou*. 2. aktualizované vyd. Praha: Leges, 2011. ISBN 9788087576014. /paragraf-118b

KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN isbn978-80-7502-211-0.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2017. Student (Leges), s. 682. ISBN 978-80-7502-236-3.

VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. str. 5-8, ISBN 80-86231-09-7.

VETEŠNÍK, Pavel. *Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2011. Beckovy malé komentáře, z. č. 379/2005 Sb., § 2 písm. k). ISBN 978-80-7400-399-8.

Mgr. Michael Židův. *Tisková konference Besip a ŘSDP: Ministerstvo dopravy* [online]. Praha 2013 [cit. 2018-03-04].

Exportováno z právního informačního systému CODEXIS® část 7/2006 VMZd
Metodický pokyn pro postup při laboratorním stanovení

Exportováno z právního informačního systému CODEXIS® část 9/2012 VMZd
Metodický pokyn pro postup při toxikologickém vyšetření

ONDRUŠOVÁ, Marta. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: praktický komentář k zákonu č. 250/2016 Sb. (přestupkový řád) s důvodovou zprávou a základní judikaturou*. Praha: Leges, 2017. Komentátor. ISBN 978-80-7502-212-7.

VOPÁLKA, Vladimír, ed. *Nový správní řád: zákon č. 500/2004 Sb., správní řád*.

Přeložil Marta CHROMÁ. Praha: ASPI, 2005. Sborník ASPI. § 46-47 ISBN 80-7357-109-9.

Akta Y, M.Hajný, E. Klouček,R. Stuchlík, *Drogový problém versus rodina*, Praha 1999, ISBN 80-7220-022-4

Praha, únor 2018, Policejní prezidium České republiky Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného

Prezentace Vyšší policejní školy a střední policejní školy MV v Holešově

ZPPP: č. 160 čl. 17 [online]. Ze dne 4. 12. 2009 [cit. 2018-03-04].

Seznam použitých internetových zdrojů

Dostupné z: [http. // \(on-line dostupné\) z zsdetska.cz](http://zsdetska.cz): oskole. : *preventista o drogách* [online]. Ostrava, 2009 [cit. 2018-03-04].

Dostupné z: [online] dostupné z: <http://www.rect.muni.cz/drogy/POKUS/casti/history.htm>. [cit. 2018-03-04].

Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/media/evropska-zprava-o-drogach-2015-133281/>, 16. 01. 2018

Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-zverejnene-informace-2013-zabrani-v-jizde.asp> 28.2.2018

Dostupné z: <https://www.zakony-pro-lidi.cz/cs/2017-65>

Dostupné z: <https://www.testy.cz/clanek/pozor-na-alkohol-limity-v-evropskych-zemich>

Dostupné z: <http://www.alkohit.cz/alkotest/alkohol-testery-drager/>

Dostupné z: <http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>

Dostupné z: <http://www.alkohit.cz/alkotest/alkohol-testery-lion/>

Dostupné z: [http:// www. Dopravni-pravo.cz: drogy - za - volantem /test-ridice-na-drog](http://www.Dopravni-pravo.cz:drogy-za-volantem/test-ridice-na-drog) [online]. [cit. 2018-03-04].

Dostupné z: Aspi-server u aspi pcr 26.2.2018

Dostupné z [http://www. Kralmotoru.cz: media alkohol a drogy za volantem pokuty a tresty](http://www.Kralmotoru.cz:media-alkohol-a-drogy-za-volantem-pokuty-a-testy) [online]. [cit. 2018-03-04].

Dostupné z: [https://www. Vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/media/evropska-zprava-o-drogach](https://www.Vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/media/evropska-zprava-o-drogach) [online]. 2015 [cit. 2018-03-04].

Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Rozhodnut%C3%AD>

SEZNAM ZKRATEK

ATIC	-	Asociace turistických informačních center
OPL	-	Omamná psychotropní látka
NL	-	návyková látka
ŘP	-	řidičský průkaz
THC	-	Tetrahydrocannabinol
NPC	-	Národní protidrogová centrála

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Odbourávání alkoholu, muž váha 80kg	22
Obrázek 2: Odbourávání alkoholu, žena váha 60kg	22
Obrázek 3: Přístroj na měření alkoholu Dräger	24
Obrázek 4: Dechový analyzátor Lion	25
Obrázek 5: Test na drogy DrugWipe 5+	27
Obrázek 6: Mapa regionů uživatelů drog	29

Seznam tabulek

Tabulka 1: Limity hodnot návykových látek	28
---	----

Seznam grafů

Graf 1: Grafické znázornění odpovědí otázka č. 1	50
Graf 2: Grafické znázornění odpovědí otázka č. 2	50
Graf 3: Grafické znázornění odpovědí otázka č. 3	51

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Vít Hák

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Přestupky na úseku alkoholismu a toxikománie a jejich řešení

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 29

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 14

Vedoucí práce: JUDr. Zdeněk Fiala, Ph.D.